

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**ANALIZA VSEBINE POSLOVNIH POROČIL V GOSPODARSKIH
DRUŽBAH - PRIMER: ELEKTROENERGETSKIH PODJETIJ**

Ljubljana, avgust 2022

MAJA CIRNSKI

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Maja Cirnski, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza vsebine poslovnih poročil v gospodarskih družbah – primer: elektroenergetskih podjetij, pripravljena v sodelovanju s svetovalko doc. dr. Barbaro Mörec

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 LETNO POROČILO IN ZAKONODAJA	3
1.1 Opredelitev in namen letnega poročila	3
1.2 Pravna podlaga priprave letnih poročil	4
1.2.1 Zakonski okvir	4
1.2.2 Računovodski standardi	6
1.2.3 Priporočila in smernice	7
1.3 Uporabniki letnega poročila	8
2 VSEBINA LETNEGA POROČILA	9
2.1 Sestava in priprava letnega poročila	11
2.2 Poslovno poročilo	13
2.2.1 Obvezna vsebina poslovnega poročila.....	13
2.2.2 Neobvezna vsebina poslovnega poročila.....	15
3 ANALIZA POSLOVNIH POROČIL V IZBRANIH DRUŽBAH	18
3.1 Predstavitev izbranih družb	19
3.2 Primerjava celotne vsebine poslovnih poročil v izbranih družbah	21
3.2.1 Primerjava celotne vsebine poslovnih poročil družb za leto 2012	23
3.2.2 Primerjava celotne vsebine poslovnih poročil družb za leto 2016	25
3.2.3 Primerjava celotne vsebine poslovnih poročil družb za leto 2020	26
3.3 Podrobnejša analiza vsebine in obsega izbranih področij poslovnega poročila	28
3.3.1 Načrti družbe.....	29
3.3.2 Razvoj družbe	30
3.3.3 Analiza poslovanja.....	32
3.3.4 Upravljanje s tveganji	35
3.3.5 Zaposleni.....	37
3.3.6 Skrb za okolje	40
3.3.7 Družbena odgovornost.....	42
3.4 Proučevana vsebina z največ poudarka	45
3.4.1 Vsebina z največ poudarka v letu 2012	46
3.4.2 Vsebina z največ poudarka v letu 2016	47

3.4.3 Vsebina z največ poudarka v letu 2020.....	48
SKLEP.....	50
LITERATURA IN VIRI.....	51

KAZALO TABEL

Tabela 1: Osnovni podatki izbranih družb za leto 2020.....	21
Tabela 2: Vsebina poslovnih poročil v letu 2012.....	24
Tabela 3: Vsebina poslovnih poročil v letu 2016.....	25
Tabela 4: Vsebina poslovnih poročil v letu 2020.....	27
Tabela 5: Poročanje družb o načrtih.....	29
Tabela 6: Poročanje družb o razvoju.....	31
Tabela 7: Poročanje družb o analizi poslovanja.....	33
Tabela 8: Poročanje družb o upravljanju s tveganji.....	36
Tabela 9: Poročanje družb o zaposlenih.....	38
Tabela 10: Poročanje družb o skrbi za okolje.....	41
Tabela 11: Poročanje družb o družbeni odgovornosti.....	43

KAZALO SLIK

Slika 1: Območja Slovenskih elektroenergetskih družb.....	20
Slika 2: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o razvoju družbe.....	32
Slika 3: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o analizi poslovanja družbe.....	35
Slika 4: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o upravljanju s tveganji družbe.....	37
Slika 5: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o skrbi do zaposlenih.....	40
Slika 6: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o skrbi do okolja.....	42
Slika 7: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o družbeni odgovornosti.....	44
Slika 8: Obseg strani po posameznih področjih 2012.....	46
Slika 9: Obseg strani po posameznih področjih 2016.....	47
Slika 10: Obseg strani po posameznih področjih 2020.....	48
Slika 11: Primerjava obsega strani po posameznih področjih za tri izbrana leta.....	49

SEZNAM KRATIC

AJPES – Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storive

EU – Evropska unija

GRI – (angl. Global Reporting Initiative); pobuda za globalno poročanje

ISO – (angl. International Organization for Standardization); Mednarodna organizacija za standardizacijo

MSRP – Mednarodni standardi računovodskega poročanja

PSR – Pravila skrbnega računovodenja

SRS – Slovenski računovodski standardi
ZGD-1 – Zakon o gospodarskih družbah 1
ZRev-2 – Zakon o revidiranju
HEP – Hrvatska elektroprivreda
KNG – Kärnten Netz GmbH

UVOD

Gospodarske družbe na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost, katere cilj je ustvarjanje dobička. Na koncu vsakega poslovnega leta pa morajo pripraviti letno poročilo. Za primerljivost med letnimi poročili je pomembno, da so ta pripravljena v skladu z določili v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), Ur. l. RS, št. 65/09-UPB, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13-odl.US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19-ZPosS, 158/20-ZIntPK-C in 18/21 ter Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS (2016)), Ur.l. RS, št. 95/2015 ali Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP).

Letno poročilo je najpomembnejši in najboljsežnejši dokument, s katerim organizacija različnim interesnim skupinam predstavi svoje poslovanje (Kavčič, 2011). Sestavljeno je iz poslovnega in računovodskega poročila (Holmes, Sudgen & Gee, 2005, str. 17). V letnem poročilu družbe prikažejo svoje poslovanje, pošten in resničen finančni položaj, morebitna nastala tveganja pri poslovanju, uspešnost delovanja in nekatere preostale informacije. Napisano mora biti na način, da bralec pridobi dovolj informacij za sprejemanje odločitev.

Sestava in vsebina računovodskih poročil slovenskih družb je določena z ZGD-1 ter SRS ali MSRP. Upoštevanje določil pa je ključno, saj različnim uporabnikom omogoča primerjavo podatkov v računovodskih poročilih. V tem delu so predstavljeni računovodski izkazi, katerih namen je zagotoviti informacije o finančnem in premoženjskem položaju družbe ter njeni uspešnosti (Igličar, Hočevar & Zaman Groff, 2013). Poleg računovodskega dela pa je za sprejemanje poslovnih odločitev pomembno tudi poslovno poročilo.

Obvezna vsebina poslovnega poročila je določena v 70. členu ZGD-1 in ima predpisane obvezne dele, nima pa določene oblike, za kar se družbe odločijo same. Pri tem se pojavi težava, saj vse družbe vedno ne poročajo na primerljiv način in nimajo vedno enakega vrstnega reda vsebine, kar uporabnikom otežuje primerjavo ocene poslovanja med družbami. Pomembno vlogo pri določanju vsebine in oblike ima tudi poslovodstvo, zato je pomembno, da pozna ciljne skupine uporabnikov. Tudi v tem delu letnega poročila se družbe odločajo, da poleg obvezne vsebine razkrivajo tudi informacije, ki niso navedene kot obvezna vsebina, saj se zanimanje ciljnih uporabnikov o odnosu družbe do širšega in ožjega družbenega okolja povečuje.

Izbrala sem letna poročila družb s področja distribucije električne energije v Sloveniji in dveh državah članicah Evropske unije (v nadaljevanju EU). Letna poročila iz te panoge sem izbrala zato, ker je to dejavnost današnjega časa, s katero se srečujemo povsod po svetu, hkrati pa so te družbe dovolj velike, da imajo v letnih poročilih poleg računovodskega poročila tudi poslovno poročilo, saj je to tudi osrednja tema mojega magistrskega dela.

Namen magistrskega dela je ugotoviti, v kolikšni meri se vsebina poslovnih poročil razlikuje med družbami iste dejavnosti iz različnih držav, za katere bi se zaradi iste dejavnosti ter izpostavljenosti enakim tveganjem pričakovalo, da je podobna, ter ugotoviti spremembe vsebine poročil med leti 2012, 2016 in 2020. Za namen primerjave sem poleg slovenskih distributerjev električne energije izbrala še dve tuji, in sicer hrvaškega in avstrijskega, ker sta tudi ti dve družbi v državah članicah EU, kjer velja podobna zakonodaja na področju letnih poročil in sem tako lahko naredila primerjavo.

Cilji magistrskega dela so:

- opredeliti pomen poslovnega poročila,
- preučiti zakonodajo glede vsebine poslovnih poročil,
- ugotoviti, ali se je vsebina poslovnih poročil izbranih družb spreminjala med leti 2012 in 2020,
- narediti primerjavo poslovnih poročil izbranih slovenskih družb s tujimi.

Opredelitev raziskovalnih vprašanj

1. Kateremu delu vsebine poslovnih poročil v izbranih družbah namenjajo največ poudarka?
2. Ali se vsebina in obseg poslovnih poročil spreminjata med slovenskimi in tujimi družbami skozi izbrano obdobje, torej med leti 2012, 2016 in 2020?

Magistrsko delo je razdeljeno na dve deli, in sicer teoretičen in empiričen del. V teoretičnem delu sem si pomagala z domačo in tujo literaturo ter strokovnimi in znanstvenimi viri. Proučila sem tudi ZGD-1 glede vsebine poslovnih poročil. V empiričnem delu sem za analizo primerjave vsebine poslovnih poročil uporabila letna poročila izbranih družb.

V uvodu sem na kratko predstavila problematiko, temu sledi predstavitev namena ter cilji magistrskega dela in na koncu še metodologija raziskovanja. V teoretičnem delu magistrskega dela sta dve poglavji. Prvo poglavje bo namenjeno pravni podlagi letnih poročil, kot so ZGD-1 in računovodski standardi, opredelitvi in namenu letnega poročila ter njegovim uporabnikom. V drugem poglavju sem se osredotočila na sestavo in vsebino letnega poročila, kjer je poudarek na obvezni in ne obvezni vsebini poslovnih poročil. Teoretičnemu delu sledi empirični del, v katerem sem najprej predstavila družbe, nato pa naredila primerjavo poslovnih poročil elektroenergetskih družb, kjer sem primerjala podobnosti in razlike čez leta med domačimi in tujimi družbami. Na koncu sledi še sklep, v katerem so povzete ugotovitve ter seznam literature in virov.

Za namen analize sem izbrala pet največjih distributerjev električne energije v Sloveniji, ker pokrivajo večino Slovenije, imajo enako zakonodajo in delujejo v isti panogi. Izbrala sem naslednje družbe:

- Elektro Celje,

- Elektro Gorenjska,
- Elektro Ljubljana,
- Elektro Maribor,
- Elektro Primorska.

Poleg slovenskih distributerjev električne energije sem izbrala še dva velika tuja distributerja električne energije, in sicer hrvaškega Hrvatska elektroprivreda (v nadaljevanju HEP), in avstrijskega KNG-Kärnten Netz GmbH (v nadaljevanju KNG), ki je hčerinska družba krovne skupine Kelag. Za omenjena distributerja sem se odločila, saj sta to družbi naših sosednjih držav in je pričakovati podobno zakonodajo.

Pri teh družbah sem pregledala poslovna poročila v letnih poročilih, ki so javno objavljena na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES), ter njihovih spletnih straneh in tuja letna poročila objavljena na spletnih straneh družb. Po pregledu sem naredila primerjavo vsebine poslovnih poročil med slovenskimi in tujimi družbami iz iste panoge in v istem časovnem obdobju.

1 LETNO POROČILO IN ZAKONODAJA

1.1 Opredelitev in namen letnega poročila

Letno poročilo, katerega del je tudi poslovno poročilo, je pomembna listina, v kateri so zajete vse glavne informacije za delničarje in ostale bralce, ki imajo zanimanje za dogajanje, napredek in načrte družbe v prihodnosti (Kavčič, 2011). Vse bistvene sestavine, ki so pomembne za razkritje v letnem poročilu, so določene v ZGD-1 in računovodskih standardih. ZGD-1 je krovni zakon, s katerim je v Sloveniji določena vsebina letnega poročila, v 53. členu je predpisano tudi, da se družbe upirajo zraven še na SRS ali MSRP. Dolžina in vsebina letnega poročila se med družbami razlikuje glede na velikost družbe, kar je tudi opredeljeno v 60. členu ZGD-1.

Letno poročilo je najobsežnejši in najpomembnejši dokument, s katerim družbe predstavijo svoje poslovanje različnim skupinam uporabnikov (Bajuk Mušič, 2017). Pripravi ga poslovodstvo ob koncu poslovnega leta, v njem pa morajo biti razkriti poslovni dosežki, finančno stanje družbe in možnosti nadaljnega razvoja (Kavčič, 2011). Letno poročilo na koncu poslovnega leta pripravijo vse gospodarske družbe (Odar, 2013). Horvat (2000b) opredeljuje letno poročilo kot glavno listino družbe o njeni poslovni uspešnosti poslovanja, njenem finančnem in premoženjskem stanju in drugih vidikih poslovanja. Z njim se družba predstavi tako s finančnega kot tudi z nefinančnega stališča.

Vloga in pomen letnega poročila sta se čez leta močno spreminjala. Nekoč so bile v letnih poročilih predstavljene navedbe s finančnimi rezultati, prikaz vizije ter doseženi cilji, v današnjem času pa lahko opazimo vse večji interes javnosti o etičnem, okoljskem in socialnem delovanju družbe, zato poslovodstva pri pripravi letnega poročila vanj vključijo tudi omenjene vsebine (Pustotnik, 2016).

Letno poročilo, torej tudi poslovno poročilo, saj je to del letnega poročila, je komunikacijsko sredstvo, s katerim družba notranjim in zunanjim uporabnikom predstavi svoje rezultate za lažje sprejemanje poslovnih odločitev v prihodnosti (Mohor, 2018).

Letno poročilo mora bralcu zagotoviti uporabno vrednost. Poslovodstvo se mora zavedati, komu je to namenjeno in v kakšne namene bo uporabljeno. Tako kot je navedeno v Uvodu SRS (2016) tudi Glautier in Underdown (1997) in Odar (2013) menijo, da mora imeti letno poročilo naslednje lastnosti:

- **Razumljivost** pomeni, da morajo biti informacije podane razumljivo, tako da jih uporabniki razumejo brez dodatnih vprašanj.
- **Popolnost**, pomembno je predvsem, da so v računovodskih izkazih zajeti vsi stroški in ostale pomembne finančne informacije ter bistvo informacij.
- **Zanesljivost**, informacije morajo biti zanesljive. Ta zanesljivost je zagotovljena tako, da v poročilu ni pomembnih napak in subjektivnih stališč, da se bralci lahko na prebrane informacije zanesejo. V računovodskih izkazih večjo zanesljivost zagotavlja revidiranje teh.
- **Pravočasnost** pomeni, da morajo biti informacije pravočasno podane in družbe ne smejo zamujati z objavo teh.
- **Objektivnost**, pri tem je pomembno, da so informacije nevtralne in ne pristranske. Posledično morajo biti nevtralni celotni računovodski izkazi, da ne zavajajo uporabnika.
- **Pomembnost** pomeni, da morajo biti informacije dovolj pomembne za vsako določeno skupino uporabnikov, da se lahko na podlagi teh odločajo.
- **Primerljivost** pomeni, da so poročila znotraj panoge med seboj primerljiva, kar uporabnikom olajša primerjavo poslovanja med družbami.

Bistvo letnega poročila je, da daje širšemu krogu uporabnikov koristne informacije glede finančnega stanja ter uspešnosti družbe (Odar, 2013). Poleg omenjenega je namen letnega poročila tudi zagotoviti razumljive in prepričljive informacije, ki vsem skupinam uporabnikov tega podajo predstavo o poslovanju družbe v preteklosti, danes in v prihodnosti (Horvat 2000b).

1.2 Pravna podlaga priprave letnih poročil

1.2.1 Zakonski okvir

ZGD-1 je temeljni zakon za gospodarske družbe ter njihovo pripravo letnega poročila. V njem so določene vse sestavine, ki jih morajo družbe vključiti v letno poročilo. Določena so splošna pravila letnega poročila, računovodski izkazi in pojasnila k izkazom, obveznost revidiranja letnega poročila, informacije o javni objavi, predpisani pa so tudi določeni deli vsebine poslovnega poročila. ZGD-1 navaja tudi čas in način objave letnih poročil.

54. člen v ZGD-1 zajema osnovo splošnih pravil računovodenja, v njem je določeno, da morajo podjetniki in družbe voditi in enkrat letno zaključiti poslovne knjige v skladu s tem zakonom in SRS ali MSRP. Poslovno in koledarsko leto se lahko razlikujeta, družbe pa morajo sestaviti letno poročilo v roku treh mesecev po zaključku preteklega poslovnega leta. Konsolidirana letna poročila pa morajo biti sestavljena v roku štirih mesecev po končanem poslovnem letu. Poslovne knjige so vodene po sistemu dvostavnega knjigovodstva. Vsaj enkrat v letu je treba preveriti stanje ujemanja posameznih pasivnih in aktivnih postavk v vodenih knjigah z dejanskim stanjem. Poslovne knjige, izkaz poslovnega izida, bilance stanja in letna poročila se hranijo trajno, med tem ko se knjigovodske listine hranijo le določen čas.

V 57. členu ZGD-1 je določeno, da mora letno poročilo srednjih in velikih kapitalskih družb ter dvojnih družb pregledati revizor na način in pod pogoji, ki so določeni v skladu z Zakonom o revidiranju (ZRev-2), Ur. l. RS, št.65/08, 63/13 – ZS-K, 84/18 in 115/21. Revizor revidira računovodsko poročilo in pregleda poslovno poročilo, ali se njegova vsebina sklada z drugimi sestavinami letnega poročila. Preveri tudi, ali poslovno poročilo vsebuje izjavo o nefinančnem poslovanju in upravljanju družbe.

ZGD-1 veliko prostora namenja letnemu poročilu in njegovi vsebini ter tudi ostalim poslovnim knjigam. 60. člen ZGD-1 predpisuje, da mora biti letno poročilo velikih in srednjih kapitalskih družb sestavljeno iz računovodskega poročila, ki vključuje bilanco stanja, izkaz denarnih tokov, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in priloge s pojasnili k izkazu ter poslovnega poročila. Letno poročilo majhnih kapitalskih družb, katerih z vrednostnimi papirji se ne trgujejo na organiziranem trgu, mora biti sestavljeno vsaj iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida in priloge s pojasnili k izkazu. Letno poročilo majhnih družb in podjetnikov mora vsebovati vsaj bilanco stanja in izkaz poslovnega izida (60. člen ZGD-1).

61. člen ZGD-1 predpisuje, da mora biti letno poročilo sestavljeno pregledno in jasno. Prikaz premoženja in obveznosti družbe, njen finančni položaj in poslovni izid morajo biti podani na resničen in pošten način.

70. člen ZGD-1 je namenjen poslovnemu poročilu, v njem je predpisano, da mora biti poslovno poročilo sestavljeno pregledno in jasno. Vsebovati mora vsaj pošteno sliko razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, nastalega v povezavi s strategijo delovanja in poslanstvom družbe, vključujoč opise tveganj, ki jim je družba izpostavljena.

Poleg zgoraj omenjenih sestavin poslovnega poročila ZGD-1 v 70. členu predpisuje še naslednje sestavine:

- vse pomembnejše poslovne dogodke, nastale po zaključku poslovnega leta,
- pričakovani razvoj družbe,
- dejavnosti družbe na področju razvoja in raziskav,

- obstoj podružnic.

Družbe so izpostavljene različnim tveganjem na različnih področjih. ZGD-1 v 70. členu določa, da mora biti v poslovnem poročilu naveden prikaz ciljev in ukrepov upravljanja finančnega tveganja družbe, skupaj z ukrepi za zavarovanje načrtovanih transakcij in izpostavljenost družbe tveganjem, kot so kreditna, likvidnostna, cenovna tveganja in tveganja, nastala v zvezi z denarnim tokom. ZGD-1 v 70. členu predpisuje tudi politiko raznolikosti, povezano z zastopanostjo nadzora družbe oziroma organov vodenja. Pri tem se nanaša na zastopanost po izobrazbi, spolu in starosti. V tem naj bodo navedeni način izvajanja, cilji ter rezultati politike raznolikosti. Če družba politike raznolikosti ne izvaja, morajo to razkriti v poslovnem poročilu.

Družbe, zavezane k reviziji, morajo v poslovno poročilo vključiti še izjavo o upravljanju družbe, upravljanje tveganj in glavne značilnosti sistema notranjih kontrol, nastalih v povezavi z računovodskim poročanjem. Navedene morajo biti še informacije o delovanju in sestavi organov nadzora ali vodenja ter pravice in delovanje delničarjev in skupščine (70. člen, ZGD-1).

1.2.2 Računovodski standardi

Računovodski standardi so zbirka pravil strokovnega ravnanja na področju računovodenja. V njih so navedena določila, metode, usmeritve ter pojasnila o izkazovanju posameznih gospodarskih kategorij in računovodskem spremljanju. Slovenske družbe pri zunanjem računovodskem poročanju vzporedno z ZGD-1 uporabljajo SRS ali MSRP (Igličar, Hočevar & Zaman Groff, 2013). Družbe, ki z vrednostnimi papirji trgujejo na organiziranem trgu kapitala, morajo uporabljati MSRP (Kocbek & Prelič, 2005).

Slovenski računovodski standardi so bili prvič sprejeti leta 1993 in bili do danes že večkrat prenovljeni. Nazadnje so bili trenutno aktualni SRS-ji tretjič prenovljeni leta 2016 (SRS, 2016). SRS so pisana pravila na področju računovodstva, oblikovana s strani Slovenskega inštituta za revizijo. Združujejo domače in mednarodne računovodske zadeve predvsem po MSRP. Prenovljeni SRS-ji zajemajo pravila poročanja za zunanje zahteve družb in finančnega računovodenja. Čeprav so SRS-ji namenjeni predvsem gospodarskim družbam, jih uporabljajo tudi zavodi, samostojni podjetniki, društva ter agencije. Ravno zaradi širšega obsega uporabnikov SRS-ja, ne glede na statusno in pravnoorganizacijsko obliko družbe, so pravila računovodenja, pripoznavanja, vrednotenja gospodarskih kategorij in merjenja enaka vsem organizacijam (SRS, 2016. str. 3-4)

Pravila v zvezi z računovodenjem so podrobneje opredeljena v SRS, kjer so določeni: členitev ter vsebina izkaza gibanja kapitala in denarnih tokov, določila o vrednotenju računovodskih postavk ter določila vsebine postavk v računovodskih izkazih ter

pojasnilih postavk k računovodskim izkazom (SRS, 2016). SRS mora biti v skladu z ZGD-1 ter drugimi zakoni, povezanimi s pravili računovodenja pravnih oseb in predpisi.

V uvodu SRS so omenjene štiri značilnosti kakovostnih računovodskih izkazov ter posledično tudi celovitega računovodenja. Med te značilnosti sodijo: primerljivost, zanesljivost, razumljivost in ustreznost. Da je letno poročilo kakovostno sestavljeno, morajo družbe pri sestavi upoštevati te značilnosti (SRS, 2016).

Po SRS (2016. str. 10) so razdeljeni v tri večje skupine, po katerih so obravnavana računovodska načela, in sicer:

- v SRS od 1 do 17 je obravnavana metodika vsebinskega izkazovanja gospodarskih kategorij,
- v SRS od 20 do 23 je obravnavana metodika oblikovanja predstavljanja gospodarskih kategorij pri zunanjem računovodskem poročanju,
- v SRS od 30 do 39 so obravnavane posebnosti računovodenja za družbe v posameznih dejavnostih in posebnosti računovodenja v primerih, kadar niso upoštevane temeljne računovodske predpostavke, na katerih so zasnovani splošni SRS-ji.

MSRP urejajo področje računovodskih izkazov, kjer je poudarek na uporabnosti podanih rezultatov, ki so pomembni pri sprejemanju gospodarskih odločitev. MSRP omogoča primerljivost med računovodskimi izkazi družb iz različnih držav. Njihov namen je povezovanje računovodskih načel zunanjega poročanja. V pravni prostor Evropske unije so MSRP preneseni z uredbami, zanj pa velja, da začnejo veljati hkrati v vseh članicah Evropske unije. Standardi morajo biti napisani v skladu z direktivami in morajo izpolnjevati merila pomembnosti, primerljivosti, razumljivosti in zanesljivosti (Novak, 2007).

Ne glede na to, da je poslovno poročilo zakonsko urejeno le z ZGD-1, in ne s SRS ali MSRP, veljajo za njegovo vsebino enaka določila kot pri računovodskem poročilu. To pomeni, da mora biti vsebina poslovnih poročil ustrezna, zanesljiva in razumljivo podana, torej zajete morajo biti relevantne informacije za lažje sprejemanje poslovnih odločitev (Mörec, 2021).

1.2.3 Priporočila in smernice

Poslovodstvo oziroma odgovorne osebe imajo pri sestavljanju letnih poročil poleg ZGD-1, SRS in MSRP na voljo tudi dodatna priporočila in smernice, ki pa ne smejo biti v nasprotju z zakonom in računovodskimi standardi (ZGD-1, 53. člen). V sklopu poslovnega poročila sta relevantna predvsem naslednja standarda na področju družbene, okoljske in ekonomske odgovornosti.

Mednarodne GRI (angl. Global Reporting Initiative) smernice so namenjene modelu trajnostnega poročanja. Glede na to, da družbena odgovornost delovanja organizacij postaja vse bolj pomembna tema razvitega svetovnega gospodarstva, se družbe odločajo

za poročanje vseh vidikov družbene odgovornosti. Standarde GRI je razvila mednarodna neprofitna organizacija Global Reporting Initiative v sodelovanju z različnimi mednarodnimi organizacijami (Global Reporting Initiative, brez datuma). Ti standardi družbam, ne glede na velikost in obliko javne ali zasebne družbe, omogočajo podajanje informacij o okoljskih, družbenih in ekonomskih rezultatih delovanja družbe. Podane informacije zunanjim in notranjim uporabnikom pomagajo pri poslovnem odločanju. Sicer zajemajo šest standardov, izpostavlja pa bom predvsem naslednje, saj skupaj tvorijo osnovni krog trajnostnega razvoja: GRI 200, ki zajemajo ekonomsko področje, GRI 300, ki deluje na področju okolja in GRI 400 na področju družbe (Ekvilib Inštitut, brez datuma). Smernice GRI se nenehno pregledujejo in posodablajo, da je družbam zagotovljeno poročanje o trajnostnem razvoju na najvišji ravni, da s temi informacijami izpolnijo pričakovanja uporabnikov (Global Reporting Initiative, brez datuma).

ISO standardi so smernice, ki vsem vrstam organizacij zagotavljajo pomoč na področju standardizacije. Pri razkrivanju v poslovnem poročilu sta pomembna predvsem ISO 14001:2015, ki je pomemben pri določanju zahtev okoljskega ravnanja. Namenjen je organizacijam, ki prispevajo k okoljskemu stebru trajnostnega razvoja (International Organization for Standardization, 2015). Pomemben je tudi ISO 26000:2010 standard, katerega namen je pomoč družbam, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju ter spodbujanje razumevanja na področju družbene odgovornosti, ki zagotavlja smernice. Namenjen je vsem vrstam organizacij, ne glede na njihovo lokacijo ali velikost (International Organization for Standardization, 2011).

1.3 Uporabniki letnega poročila

V Pravilih skrbnega računovodenja 9 (2016) se uporabniki letnega poročila torej tudi poslovnega poročila delijo na zunanje in notranje uporabnike. V PSR 9 (2016) med notranje uporabnike naštevajo; zaposlene v družbi, izvajalce določenih nalog, ki odločajo o podrobnosti izvajanja, upravljalne in nadzorne organe v družbi ter poslovodstvo. Med zunanje uporabnike v PSR 9 (2016) štejejo: lastnike družbe, dobavitelje, kupce, posojilodajalce, vlagatelje, javnost in državo. Vsaka ciljna skupina ima svoja vprašanja, na katera želi pridobiti jasne odgovore, med pričakovanji uporabnikov pa lahko prihaja do nasprotij. Družbe morajo tako podajati informacije na način, da zadovoljijo čim več uporabnikov PSR 9 (2016).

Odar (2013, str. 17 in 18) najprej deli uporabnike letnega poročila, katerega del je tudi poslovno poročilo za zunanje in notranje uporabnike. Znotraj teh skupin pa bralce informacij letnega poročila deli še na naslednje tipe uporabnikov, kot so ti določeni v MSRP in jih podrobneje predstavi:

- **Investitorji**, kamor sodijo tudi posojilodajalci, potrebujejo informacije o investicijah danes in v prihodnosti, preverjajo poslovanje menedžerjev ter se odločajo o menjavi menedžmenta oziroma njihovem obstoju. Zanima jih predvsem, ali naj v družbe vložijo denar ter kupujejo delnice, ali naj te raje prodajo. Zanimajo se tudi za

informacije, povezane s plačilno sposobnostjo družbe, kakšen je finančni položaj družbe ter poslovanje na dolgi rok za nadaljnje potrditve posojil.

- **Zaposleni** se zanimajo za informacije o trdnosti in donosnosti družbe, saj je od tega odvisna njihova zaposlitev. Zanima jih tudi sposobnost družbe pri izplačevanju nagrad, odškodnin, pokojnin in možnost napredovanja v podjetju. Ta skupina uporabnikov želi informacije, predstavljene na preprost in jasen način.
- **Kupci** želijo informacije o poslovanju in obstoju družbe. Zanima jih tudi finančni položaj ter kakovost upravljanja, saj tako izvedo ali bodo pri podjetju še naprej lahko kupovali izdelke oziroma storitve.
- **Dobavitelji** potrebujejo informacije o dolgoročni stabilnosti in likvidnosti družbe, preko katerih ugotavljajo, ali bo družba v prihodnosti sposobna plačevati dobave. Pomembne so jim predvsem informacije o prodaji ter tržnem deležu.
- **Država** želi vedeti, kaj se na trgu dogaja in kako se družba odziva na nastale spremembe. Poleg tega so pomembne tudi informacije, ki nastanejo v zvezi s plačilom davkov. Te informacije pridobijo s pomočjo računovodskega poročila.
- **Javnost** v letnem poročilu išče informacije o vplivu družbe na lokalno skupnost in okolje (na primer možnost zaposlitve, položaj lokalnih dobaviteljev in skrb družbe do okolja). Zanima jih tudi donosnost poslovanja družbe in njen finančni položaj.
- **Konkurenti** želijo vedeti informacije o delovanju tekmecev, saj tako lahko izboljšajo svojo učinkovitost. Letno poročilo konkurentov poda informacije o njihovem delovanju in finančnem stanju družbe danes in v prihodnosti.

Vsak uporabnik želi analizirati družbo ter dogajanje v njej, da se lažje odloči za nadaljnje korake. Poleg tega želijo uporabniki dejansko stanje prikazati rezultatov, kar družba poda z resničnimi informacijami v izkazih (Mohor, 2018). Uporabniki letnega poročila so lahko torej vsi, ki kažejo interes do družbe. Vezjak (1998, str. 32–33) meni, da družba s predstavljenimi informacijami poskuša pritegniti čim več uporabnikov letnega poročila v investiranje družbe, pridobiti podporo delničarjev za spremembe v prihodnosti ter ustvariti pozitivno sliko o uspešnosti poslovanja.

2 VSEBINA LETNEGA POROČILA

Pri letnem poročilu morajo družbe veliko pozornost nameniti pripravi tega. Odločiti se je treba, koliko in katere informacije bodo vključili v letno poročilo, katerega del je tudi poslovno poročilo, da bodo imeli uporabniki informacij zagotovljeno preglednost poslovanja, vzporedno pa mora biti obseg razkritih informacij takšen, da si družba ne povzroči škode. Kako velik obseg informacij bo družba razkrila v poslovnem poročilu pri obvezni vsebini, se odloči poslovodstvo družbe na podlagi 70. člena ZGD-1, pri neobvezni pa ima družba proste roke.

Družbe morajo sestavo vsebine letnega poročila dobro poznati, saj lahko le tako vedo, kaj morajo vanje zajeti. Po ZGD-1 se letno poročilo deli na dva dela, in sicer:

- poslovno poročilo ter
- računovodsko poročilo.

Vežjak (2013) navaja in dodatno razloži vsebino poslovnega poročila, ki mora ustrezati določilom ZGD-1 na naslednji način:

- predstavitev družbe, z osnovnimi podatki družbe ter panogo in okoljem, v katerem družba deluje;
- poročilo o upravljanju družbe, v katerem so zajete vloge, delovanje in sestava uprave, skupščine in nadzornega sveta, vključno z zunanjo in notranjo revizijo. Zraven so vključena tudi priporočila dobre prakse in kodeksi družbe;
- zajemati mora osnovna načela, kot so poslanstvo, vizija, vrednote, cilji in strategije družbe, ki vodijo k doseganju zastavljenih ciljev. Navedejo tudi odvisna in obvladujoča razmerja z drugimi družbami;
- podatke o upravljanju s tveganji, v sklopu katerih družba predstavi priložnosti in nevarnosti pri doseganju ciljev. Predstaviti mora tudi ključna tveganja družbe ter rešitve za obvladovanje teh tveganj;
- vpliv makrookolja na poslovanje družbe, vključno z analizo finančnega položaja družbe in njegove uspešnosti;
- razvoj družbe in načrti za prihodnje delovanje.

Vežjak (2013) navaja in dodatno razloži naslednjo vsebino računovodskega poročila, ki je ustrezna z določili v ZGD-1 in SRS na naslednji način:

- uvodna razkritja, v katerih so pojasnila o predstavitvi družbe, pojasnila o računovodskih standardih, ki jih družba uporablja in razkritja o poslovni združitvi družbe ter druga pojasnila;
- računovodske ocene in usmeritve, ki jih je družba upoštevala pri pripravi računovodskih izkazov, če pride do sprememb računovodskih ocen ali usmeritev, morajo to v poročilu tudi razkriti;
- razkritja postavk računovodskih izkazov;
- razkritja transakcij, ki jih ima družba s povezanimi osebami;
- izjava poslovodstva o izbrani uporabi računovodskih standardov.

Letno poročilo je torej sestavljeno iz poslovnega in računovodskega poročila. Pripravi ga posameznik ali skupina strokovnjakov, odvisno od velikosti družbe. Posameznik je po navadi računovodja, medtem ko skupino strokovnjakov sestavljajo vodilne osebe s področja računovodstva, financ, trženja, prodaje in razvoja. Poslovno poročilo je tisto, ki predstavlja pogled poslovodstva ter načrte za prihodnost, in ne zgolj finančnih rezultatov nastalih pri poslovanju (Odar, 2014, str. 18–27). V računovodskem poročilu pa so predstavljeni temeljni računovodski izkazi skupaj z njihovimi pojasnili (Odar, 2014, str. 18–27).

V mojem magistrskem delu je poudarek na vsebini poslovnega poročila, saj sem tudi tega analizirala. Zato sem največ pozornosti namenila obvezni vsebini poslovnega poročila, ki je navedena v 70. členu ZGD-1 in nekaterim prostovoljnimi razkritjem oziroma neobvezni vsebini poslovnega poročila, ki so relevantna za analizo v izbranih družbah. Pri neobvezni vsebini je pomembno izpostaviti novi koronavirus, s katerim se srečujemo

zadnji dve leti, in morajo družbe v letnih poročilih upoštevati tudi vpliv tega na poslovanje.

Glede na to, da je vpliv epidemije novega koronavirusa precej nova stvar, se postavlja vprašanje, ali naj bi ga družbe uvrstile v računovodsko ali v poslovno poročilo (Bajuk Mušič, 2020).

Širitev koronavirusa ne prinaša samo zdravstvene posledice, temveč vpliva tudi na gospodarstvo. Tako morajo srednje in velike gospodarske družbe v pojasnilih k računovodskim izkazom pojasniti dogodke v bilanci stanja po njenem datumu. Družbe morajo tako presoditi, kakšen vpliv bo to imelo na učinek zaprtja poslovalnic ter prekinitve proizvodnje, saj ta ukrepa vodita k zmanjšanju prihodkov. Poleg tega morajo družbe presoditi tudi vpliv na produktivnost, morebitno zmanjšanje števila zaposlenih, delo od doma in podobno, kar pa se v večini navaja v poslovnem poročilu. Vsaka družba zase mora oceniti, kakšne učinke ima oziroma bo imela epidemija na poslovanje. Pri tem morajo biti pozorni na finančna tveganja, s katerimi se bo lahko družba srečala (Bajuk Mušič, 2020).

Za gospodarske družbe je v 70. člen ZGD-1, ki se nanaša na poslovno poročilo, navedeno, da so v njem razkriti dogodki, ki se zgodijo po datumu bilance stanja. V poslovnem poročilu naj tako družba razkrije dogodke bilance stanja po njenem datumu, ki vplivajo na poslovanje, vendar ne nujno na računovodske izkaze prihodnjega leta. Torej družba naj v poslovnem poročilu pojasni tiste dogodke, ki vplivajo izključno na njeno poslovanje, v računovodskem poročilu pa tiste, ki jih navaja SRS, da jih mora vključiti v pojasnila (Bajuk Mušič, 2020).

Bajuk Mušič (2020) zaključuje, da bodo družbe, ki imajo enako poslovno in koledarsko leto, epidemijo vključile v računovodski del tekočega leta ter v njem predstavile oceno učinka na poslovanje družbe v prihodnjem letu. V današnjem času skoraj ni več organizacije, ki ni občutila vpliva epidemije pri poslovanju. Tako bodo družbe morale razkriti vrsto dogodka, vpliva epidemije in posledic na poslovanje kot tudi oceno vrednosti, ki jo bo imela epidemija na poslovanje v prihodnjem poslovnem letu. Vse dokler je novi koronavirus prisoten med nami in ima vpliv na poslovanje, bodo morale družbe v letnem poročilu nameniti prostor tudi temu (Bajuk Mušič, 2020).

2.1 Sestava in priprava letnega poročila

Kunšek (2019) pravi, da mora biti letno poročilo, katerega del je tudi poslovno poročilo, sestavljeno pregledno in jasno. Izkazovati mora pošten in resničen prikaz sredstev in obveznosti družbe, njen poslovni izid in finančni položaj. Kunšek (2019) poudarja, da mora biti letno poročilo sestavljeno iz poslovnega in računovodskega dela skupaj s pojasnili k računovodskim izkazom. Pri tem omenja tudi pomembnost uvodnega dela v letnem poročilu, v katerem je zajet nagovor poslovodstva in nadzornih organov. Letno

poročilo je torej skupek informacij, ki predstavljajo družbo in so namenjene vsem uporabnikom letnega poročila.

Horvat (2002 str. 33) našteva naslednje lastnosti dobrega letnega poročila:

- za pripravo letnega poročila naj bo odgovorna ena oseba,
- pri sestavljanju letnih poročil se opiramo na boljša letna poročila iz panoge,
- bralca ne podcenjujemo in ne precenjujemo z napisanim,
- v letnem poročilu namenimo prostor določenim oddelkom družbe,
- najprej v letnem poročilu naj bo pismo predsednika uprave.

Poleg zgornjih lastnosti so pomembni tudi način podanih podatkov in oblika letnega poročila. Horvat (2000a, str. 95–99) našteva še naslednje dejavnike, ki so pomembni, da je letno poročilo, katerega del je tudi poslovno poročilo, pripravljeno še boljše:

- **splošen vtis** je pomemben zato, da na bralca pusti dober prvi vtis, ko ta prvič prelista letno poročilo;
- **struktura** letnega poročila, kamor sodi vsebina, ter zaporedje sklopov;
- **naslovna stran**, ki mora biti privlačna, opazna in zanimiva, da pritegne bralca k nadaljevanju;
- **besedilo** mora biti napisano slovnično pravilno in lahko berljivo, torej kratki in razumljivi stavki, ki se ne smejo ponavljati, napisani pa morajo biti na pošten način, spremno besedilo mora biti takšno, da bralec dobi vtis o uspešnosti in strategiji družbe že ob prelistavanju in branju naslovov;
- **tipografija** besedila mora biti takšna, da bralec zazna, kaj je bolj in kaj manj pomembno;
- **slike in ponazoritve** morajo omogočiti jasen pregled ter narediti dober vtis poročila, pomembni sta velikost in razmerje ter ujemanje z napisano vsebino;
- **grafi** naj bodo namenjeni dopolnjevanju letnega poročila ter tako omogočajo lažji prikaz gibanja podatkov in drugih informacij;
- **računovodske informacije**, če družbe z delnicami trgujejo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, morajo računovodske izkaze v računovodskem poročilu pripraviti v skladu z MSRP, podatki morajo biti predstavljeni v določeni hierarhiji in ne smejo biti prenatrpani;
- **privlačnost**, letno poročilo mora biti zanimivo, kar pomeni, da mora vključevati kratko predstavitev družbe in njene dejavnosti, vsebina mora biti dobro zasnovana, strategija družbe mora biti jasno prikazana in pojasnjena, z rezultati poslovnega leta pa mora biti bralec seznanjen.

Letna poročila morajo biti sestavljena pregledno in razumljivo, vanje mora biti zajeto bistvo, informacije, namenjene bralcem, pa morajo biti poudarjene na primeren način. V ZGD-1 v 70. členu je navedeno, da mora poslovno poročilo vsebovati pošten in resničen prikaz obveznosti družbe, premoženja, finančnega stanja ter poslovnega izida. Prav tako Horvat (2003b) navaja, da naj bodo računovodski izkazi in informacije pripravljene v skladu s pričakovanji čim več uporabnikov.

2.2 Poslovno poročilo

Obvezni sestavni del letnega poročila je poslovno poročilo, v katerem je prikazano delovanje družbe. V tem delu ni zakonsko določene oblike in strukture, ima pa določene dele vsebine. Poleg tega nekatere družbe določijo še prostovoljna razkritja oziroma neobvezno vsebino, znotraj katere prosto izberejo prikaz poslovanja družbe poslovnega leta (Kocbek, 2003, str. 267–269).

Vežjak (2010, str. 121–122) pravi, da bi moralo biti poslovno poročilo usmerjeno v prihodnost, podati analizo poslovanja vodstva ter dopolnjevati informacije, podane v računovodskem poročilu. Poslovno poročilo naj tako vključuje strategije in cilje družbe, odnose in tveganja, naravo poslovanja družbe, ključne vire, izide in pričakovanja, kazalnike ter načine poslovanja.

V poslovnih poročilih najdemo obvezno in neobvezno vsebino. Obvezna vsebina je torej tista, ki je določena v skladu z ZGD-1. Uporabniki v večini zanjo vedo in jo najdejo v letnih poročilih. Na drugi strani je neobvezna vsebina, za katero se družbe odločajo same. Družbe same določijo vsebino, ki jo bodo razkrile, način in dolžino (Van der Lann, 2009). Van der Lann (2009) pravi tudi, da je pri razkrivanju informacij pomembno, da poznamo pravo mero, saj preveč ali premalo razkritih informacij ne prinaša koristi. V primeru preveč podanih informacij, nastane težava razlikovati bistvo od ne bistva.

2.2.1 Obvezna vsebina poslovnega poročila

Vsebino poslovnega dela tako razdelimo na obvezno vsebino, ki je navedena v ZGD-1 in neobvezno vsebino, ki v zadnjem času pri uporabnikih vzbuja vse več zanimanja. Za to se družbe odločajo same, upoštevajoč priporočila in smernice panoge, v kateri poslujejo (Van der Lann, 2009). Kot že sama beseda pove, imajo družbe pri neobvezni vsebini oziroma prostovoljnih razkritjih proste roke pri izbiri te, prav tako tudi pri obsegu in načinu podajanja in pojasnjevanja informacij.

V nadaljevanju bom opisala obvezno vsebino, ki jo našteva Horvat (2003a, str. 68–69):

- gospodarska gibanja oziroma gospodarsko okolje,
- analiza poslovanja,
- razvijanje in raziskovanje ter kakovost,
- upravljanje s tveganji.

Vpliv na družbe ima tako širše kot tudi ožje gospodarsko okolje. Pri tem je pomembno, da družbe poleg predstavljenih podatkov, na primer o gibanju obrestnih mer, prikažejo tudi, kakšen vpliv imajo te spremembe na poslovanje družbe. Lozej, Fekonja, Loncner in Jagodič (2006, str. 16) menijo, da v sklopu gospodarskega gibanja družba prikaže gospodarske vplive, ki so imeli neposreden vpliv na poslovanje družbe. Dejavniki, ki lahko vplivajo na poslovanje, so lahko: gospodarska rast, sprememba zakonodaje, gibanje

obrestnih mer, obdavčenje in konkurenca (Horvat, 2003a). Trenutno najbolj aktualna pa je tudi epidemija novega koronavirusa.

Horvat (2005) pravi, da analiza poslovanja predstavlja temeljni del poslovnega poročila, v okviru katerega poslovodstvo analizira in komentira poslovanje in finančno stanje družbe. V njej družbe predstavijo analizo finančnih in računovodskih podatkov tekočega poslovnega leta, v primerjavi s predhodnim letom, nato pa dobljene odmike tudi komentirajo. Predstavljeno je gibanje ključnih postavk z indeksi iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja. Te postavke so čisti dobiček, čisti prihodki iz prodaje, kapital in dolgovi, stroški po vrstah, gibljiva in stalna sredstva ter druge postavke. V tem delu navedejo tudi vzroke morebitnih odmikov in izgub v poslovanju. Horvat (2005) meni, da ima analiza poslovanja naslednje namene:

- prikazati poslovanje družbe čez oči poslovodstva;
- usmeriti se na vsebino, ki je pomembna za ciljne skupine;
- usmerjanje v prihodnost ter prepoznavanje dejavnikov, ki so pomembni uporabnikom pri oceni poslovanja danes in v prihodnosti ter pri finančnem položaju družbe;
- dopolnjevanje računovodskih izkazov z namenom povečanega obsega razkritij pri poslovanju družbe;
- nevtralnost in uravnoteženost, saj morajo biti razkrite negativne in pozitivne strani poslovanja, torej ne sme zavajati uporabnikov;
- primerjava analize v času, kar pomeni vsakoletno razkrivanje informacij iste vrste, kar zagotavlja njihovo primerljivost.

Družbe, ki poslujejo na več različnih trgih in z več poslovnimi programi, morajo v letnih poročilih računovodske podatke predstaviti po odsekih poslovanja, in sicer: trgih, poslovnih segmentih, amortizaciji, davku iz dobička in podobno (Horvat, 2005). Bralec tako lažje razbere, v katero smer družba razvija poslovanje, kako se poslovanje širi, kateri segment prinaša največ dobička in podobno.

Tako kot ostale informacije, so pomembne tudi te, ki navajajo, koliko družba nameni v razvoj in raziskave ter kakovost. Prikaže se vložena vrednost v raziskave in razvoj kot delež prihodkov. Poleg tega je pomembno tudi, kakšen vpliv imajo raziskave in razvoj na nove proizvode oziroma storitve, ali te povečujejo prodajo, zmanjšujejo stroške ter izdelkom povečujejo kakovost. V tem poglavju družba predstavi tudi nove proizvode in storitve ter blagovne znamke. Poleg razvoja novih produktov je lahko predstavljena tudi nadgradnja obstoječih. Glede na to, da je v današnjem času konkurenčnost bistvenega pomena, povečanje vlaganja v raziskave in razvoj vodijo k boljšemu konkurenčnemu položaju družbe.

V poslovnih poročilih lahko zasledimo tudi upravljanje s tveganji oziroma obvladovanja tveganj. Družbe se pri poslovanju srečujejo z različnimi tveganji, v ZGD-1 v 70. členu so navedena: likvidnostno tveganje, obrestno tveganje, kadrovsko tveganje, tržna tveganja, finančna tveganja in podobno. Pri teh tveganjih pa uporabljajo naslednje strategije za

obvladovanje tveganj, te so: zmanjšanje tveganj, prenos tveganj, sprejemanje tveganj in podobno. V ZGD-1 v 70. členu je tudi navedeno, da v letnem poročilu tudi pojasnijo, kako bodo ta tveganja obvladovali. Informacije, kako družba zmanjšuje in obvladuje tveganja, so ključnega pomena za ciljne skupine. Tveganja, ki jih družba vključi v poslovno poročilo, niso zakonsko opredeljena, ampak družbe izberejo in predstavijo tiste, s katerimi se srečujejo same.

Vežjak (2009) predstavi, da se za podjetja pričakuje, da imajo vzpostavljen sistem predvidevanja in zaznavanja tveganj, vključno s pripravljenim odzivom na nastala tveganja. Pomembno vlogo pri tem pa imata nadzorni svet in uprava. V primeru, kadar obvladovanja tveganj niso ustrezna in se pri notranjih kontrolah pojavljajo pomanjkljivosti, se družbe srečujejo z neučinkovitim izpolnjevanjem strateških ciljev in posledično izgubo uspešnosti na dolgi rok.

ZGD-1 v 70. členu navaja, da mora imeti poslovno poročilo pošten prikaz izidov in razvoja družbe ter finančnega stanja, vključujoč bistvena tveganja, ki jim je družba izpostavljena. To pomeni, da so področja tveganj in upravljanja z njimi obvezna sestavina vsebine poslovnega poročila.

2.2.2 Neobvezna vsebina poslovnega poročila

Poleg zgoraj omenjene obvezne vsebine se torej družbe odločijo tudi za neobvezno vsebino oziroma prostovoljna razkritja, pri katerih se najpogosteje odločijo za inovacije in naložbe, kjer predstavijo svoje proizvode oziroma storitve, predstavijo družbeno, socialno in okoljsko odgovornost družbe, kjer izpostavijo trajnostni razvoj družbe in skrb do zaposlenih. V primeru, ko družba izda ločeno poročilo o skrbi do okolja in trajnostnem razvoju, teh vsebin še enkrat ne razkrivajo v poslovnem poročilu.

V nadaljevanju bom opisala neobvezno vsebino, ki jo našteva Horvat (2003a, str. 68–69):

- trženje in prodaja,
- kupci,
- dobavitelji,
- naložbe ali investicije,
- načrti,
- skrb za zaposlene,
- okoljevarstvena odgovornost in
- družbena odgovornost.

Prodaja je področje, s katerim se srečujejo v vsaki gospodarski družbi, bodisi, da se ukvarjajo s storitveno ali proizvodno dejavnostjo. Informacije o trženju ter prodaji se pogosto navajajo bolj na začetku poslovnega poročila, kar je tudi najbolj priporočljivo. Pri tem družbe navedejo informacije o storitvenih in prodajnih programih, prodaji na domačem in tujih trgih, tržnih deležih in podobno. Družba prikaže tudi primerjavo

donosnosti določenega programa, njegovo vrednost primerja med tekočim in prejšnjim obdobjem ali načrti za prihodnost. Podatki so lahko prikazani vrednostno in količinsko (Horvat, 2003a, str. 69).

Odnosi do kupcev in dobaviteljev so ključnega pomena. Horvat (2005) meni, da so v poslovnem poročilu v sklopu o dobaviteljih največkrat predstavljeni podatki o številu dobaviteljev, ki jih ima družba, in sicer po letih ter odstotne spremembe. Prav tako so po letih prikazane vrednosti in skupno število dobav. Družbe lahko spremljajo tudi zadovoljstvo dobaviteljev in tega tudi predstavijo.

Dolenc in Stubelj (2010) menita, da so naložbe ena zahtevnejših odločitev, saj lahko naložbeni projekti trajajo tudi po več let, zato morajo imeti mesto v poslovnem poročilu. Tako dolga doba pa s sabo prinaša različna tveganja, zato je napovedovanje učinkov naložbe v prihodnosti negotovo in temelji bolj na pričakovanjih. Na uspešnost naložbe pa ima vpliv doseganja ciljev pri poslovanju družbe (Dolenc & Stubelj, 2010).

Pri naložbah gre predvsem za dolgoročne, kjer lahko družba predstavi sestavo naložb in njihovo vrednost ter gibanje teh naložb po letih. Največ je dolgoročnih finančnih naložb v osnovna sredstva in kapitalske deleže družb, ki jih predstavijo vrednostno in opisno. Po pregledu letnih poročil pisno predstavijo vlaganja v razvoj tovarn, nakup strojev, sanacije ter izboljšave. Na drugi strani pa lahko vrednosti teh naložb prikažejo tudi grafično čez leta.

Načrte pripravlja poslovodstvo. V poslovnem poročilu je pomembno, da so predstavljeni tako kratkoročni kot dolgoročni načrti družbe, nekatere družbe pa imajo tudi srednjeročne načrte. Holmes, Sudgen in Gee (2005) pravijo, da nekatere družbe predstavljajo informacije, ki niso zanimive za vse interesne skupine. Zato je pomembno, da predstavijo predvsem tiste, ki zanimajo večino, na primer načrti razvoja v prihodnosti in analiza poslovanja. Ciljne skupine uporabnikov v načrtih za prihodnost razberejo, ali bodo nadaljevale s sodelovanjem s to družbo ali ne, oziroma delničarji sprevidijo, ali se spleča delnice družbe obdržati ter kakšno je za to tveganje, ali jih je najbolje prodati (Holmes, Sudgen & Gee, 2005, str. 344). Informacije o ciljih družbe so pomembne, saj lahko družba tako predstavi tveganja in priložnosti, ki so nastale v zvezi z njimi.

K trajnostnemu razvoju prištevamo informacije o skrbi do zaposlenih, odgovornosti do okolja in družbeni odgovornosti. Trajnostno poročanje trenutno še ni obvezna sestavina poročanja v gospodarskih družbah, vendar se bo to v kratkem spremenilo za širok nabor družb (Modic, 2022). Modic (2022) nadaljuje, da se je poročanje o trajnostnem razvoju v zadnjih letih zelo razvilo, saj je poročanje o trajnostnem razvoju odgovor na zahteve zainteresiranih uporabnikov.

Informacije o zaposlenih so v poslovnem poročilu vse bolj razširjene, saj so zaposleni zelo pomembni za družbo. Pomembno je, da so zaposleni na delovnem mestu zadovoljni, imajo možnost napredovanja, izobraževanja ter so dobro nagrajeni za svoje delo, saj bodo

tako še bolj izpolnjevali cilje družbe. Informacije, ki jih v večini predstavijo družbe o zaposlenih, so naslednje (Ramič, 2012 str. 441):

- število zaposlenih,
- izobrazbena struktura,
- izobraževanje zaposlenih,
- nagrajevanje in motiviranje,
- skrb za zaposlene in mlade,
- odsotnosti zaposlenih,
- novo zaposleni in fluktuacija zaposlenih,
- delovni čas,
- varnost in zdravje pri delu,
- starostna sestava.

V današnjem času postaja skrb za okolje vse bolj pomembno, zato družbe tudi temu poglavju namenijo prostor v letnem poročilu. Skrb za okolje ter njegova predstavitev predstavljata veliko prednost družbe na trgu. Informacije o okoljevarstveni problematiki postajajo vedno bolj pomembne, zato je poročanje o skrbi do okolja del, ki ga pričakuje večina deležnikov (Jones, Alabaster, & Walton, 1998). Čeprav poročanje o skrbi za okolje še ni zakonsko predpisano, se čez leta to spreminja in družbe se vedno več odločajo o tem poročati med prostovoljnimi razkritji. Predvidoma do leta 2023 pa naj bi trajnostno poročanje postalo obvezna vsebina (Kunšek, 2021). Kunšek, (2021) pravi, da bi tako poslovno poročilo zajemalo politike družbe, ki zagotavljajo trajnost poslovanja, vplive na strategijo delovanja družbe in vplive na okolje.

Vežjak (1998, str. 181) našteva naslednje sestavine v poročilu o skrbi za okolje:

- splošno dejavnost družbe in njen vpliv na okolje,
- razumljivo in jasno poročilo okoljske politike,
- kako bo družba izvajala to politiko,
- dosegljivi in merljivi cilji vsakega področja delovanja,
- podatke, kdo je odgovoren v podjetju za okoljska vprašanja,
- naložbe in stroški nastali v zvezi z okoljsko politiko,
- prikaz obveznosti družbe do okolja.

Okoljsko odgovorne družbe postajajo vedno bolj uspešne, saj so potrošniki vse bolj okoljsko naravnani in se raje odločajo za izdelke in storitve družb, ki čim manj ogrožajo naravo. Poleg potrošnikov se za okolje zanimajo tudi ostale interesne skupine, kot so zaposleni, država, lokalna skupnost in drugi, zaradi katerih družbe še bolj skrbijo za okolje. Z dodajanjem trajnostnega razvoja v obvezno vsebino poslovnega poročila bi družbe postale bolj odgovorne za svoje vplive na okolje in ljudi, ter s tem okrepile zaupanje med družbo in njimi (Kunšek, 2021).

Družbena odgovornost družbe postaja vse bolj pomembna v poslovnem svetu. Pomembna je za vse interesne skupine in posameznike, na katere vpliva družba s svojim delovanjem (Hrast, brez datuma). Vsaka interesna skupina ima svoja pričakovanja: kupci pričakujejo visoko kakovost in nizko ceno, zaposleni čim boljše plače in čim večje ugodnosti ter vlagatelji visoke donose in čim manjša tveganja. Poslovodstvo pa mora vse to uravnovesiti. Pomembno je upoštevati želje interesnih skupin do te mere, da je družba še vedno konkurenčna.

Družbe so v zvezi z družbeno odgovornostjo odgovorne za svoje odločitve in dejavnosti do okolja in družbe ter da prispevajo k trajnostnemu razvoju, upoštevajo pričakovanja interesnih skupin in so združeni v organizacijo kot celoto ter to izvajajo v svojih odnosih (Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, brez datuma).

(Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, brez datuma) Koristi, ki jih prinaša družbena odgovornost družbam, so naslednje:

- hitro pridobivanje novih ter zadovoljnih kadrov, kar povečuje učinkovitost ter kakovost,
- zvestoba poslovnih partnerjev in kupcev,
- krepitev blagovnih znamk in graditev pozitivnega ugleda v javnosti,
- zmanjševanje stroškov (v zvezi z zaposlenimi, s skrbnim ravnanjem z energijo) in povečevanje prihodkov (zaradi zvestobe kupcev, višje kakovosti izdelkov oziroma storitev), kar izboljšuje poslovni izid,
- dobri odnosi,
- inovativnost in prepoznavanje želja kupcev in drugih interesnih skupin,
- povečanje privlačnosti za vlagatelje,
- pravočasno usklajevanje poslovanja družbe z zakonodajo.

Tema družbene odgovornosti z vključevanjem odnosa do zaposlenih in okolja postaja v Sloveniji vse bolj pomembna sočasno pa tudi daje luč na družbo kot delodajalca ter vpliva na odnose do drugih deležnikov (Kunšek, 2021). Nefinančno poročilo, ki predstavlja večino poslovnega poročila, je pomembno za uspešnost družbe, saj prikazuje uspešnost družbe do skrbi do okolja, zaposlenih in družbe (Kunšek, 2021). Torej družbe, ki so družbeno odgovorne, in to predstavijo tudi v letnih poročilih, predvsem v nefinančnem delu, bodo lahko dolgoročno uspešna pri poslovanju.

3 ANALIZA POSLOVNIH POROČIL V IZBRANIH DRUŽBAH

V tem delu sem se osredotočila na analizo vsebine in obsega poslovnih poročil v elektroenergetskih družbah, za katere sem se odločila zaradi:

- iste panoge izbranih družb,
- nekaterih istih lastnikov v slovenskih družbah,
- istih tveganj znotraj vseh družb in

- zelo podobne zakonodaje na območju EU.

Za primerjavo sem izbrala pet poslovnih poročil naslednjih slovenskih elektroenergetskih družb za leto 2020, najdena na AJ PES-u (brez datuma) in za leti 2012 in 2016 v arhivu na njihovih spletnih straneh, in sicer:

- Elektro Celje (El. Ce),
- Elektro Gorenjska (El. Go),
- Elektro Ljubljana (El. Lj),
- Elektro Maribor (El. Mb) in
- Elektro Primorska (El. Prim).

To so družbe s šifro glavne dejavnosti 35.130, ki se imenuje distribucija električne energije. Njihov osnovni namen je torej distribucija električne energije, od elektrarn do končnih uporabnikov znotraj cele Slovenije. Vsaka družba pa deluje na svojem območju znotraj Republike Slovenije.

Zraven sem v analizo vključila še dve tuji poslovni poročili, za kateri sem se odločila zaradi podobne zakonodaje, iste panoge in istih tveganj na nekoliko različnih območjih južne ter srednje Evrope. To sta poročili naslednjih dveh družb:

- Hrvaškega Hrvatska elektroprivreda (HEP) in
- Avstrijskega Kärnten Netz GmbH (KNG) pri katerem sem za analizo uporabila letna poročila celotne skupine Kelag, saj KNG kot hčerinska družba, ne pripravlja posebej svojega letnega poročila.

Analizo sem naredila v enakem časovnem obdobju, letna poročila pa so javno dostopna na njihovih spletnih straneh. Omenjena leta sem izbrala, da sem dobila bolj širok pogled, kako so se poslovna poročila z leti spreminjala. Pričakovala sem, da bodo spremembe vidne predvsem pri poročanju o trajnostnem razvoju, ki z leti postaja vse bolj pomemben.

Tako kot pri slovenskih družbah sem tudi pri družbi HEP-u in KNG za nadaljnjo analizo izbrala letna poročila celotne skupine HEP in skupine KELAG, katere KNG je, kot sem že zapisala, hčerinska družba.

Čeprav so vsa poročila na prvi pogled podobna, in sicer sestavljena iz dveh delov in s podobno strukturo, sem naredila analizo vsebine in obsega poslovnih poročil, med leti 2012, 2016 in 2020, da ugotovim, ali med družbami in različnimi obdobji vendarle prihaja do razlik.

3.1 Predstavitev izbranih družb

Na sliki 1 so prikazana območja kjer se nahajajo izbrane Slovenske Elektroenergetske družbe (Elektro Gorenjska, 2020). Elektro Ljubljana pokriva celotno Ljubljano z njeno okolico ter Novo mesto, Trbovlje in Kočevje (Elektro Ljubljana, 2020). Sledi Elektro

Maribor, ki pokriva območje Maribora, Slovenske Bistrice, Gornje Radgone, Ptuja in Murske Sobote (Elektro Maribor 2020). Temu sledi Elektro Celje, ki pokriva distribucijske enote Celje, Krško, Slovenj Gradec in Velenje (Elektro Celje, 2020). Elektro Gorenjska je po številu zaposlenih, odjemalcih in prihodkih od prodaje najmanjša družba, pokriva tudi najmanjše območje, in sicer Gorenjsko (Elektro Gorenjska, 2020). Elektro Primorska, ki obsega distribucijske enote Novo Gorico, Koper, Sežano in Tolmin, pa je najmanjša družba po merjenju sredstev in kapitala (Elektro Primorska, 2020).

Slika 1: Območja Slovenskih elektroenergetskih družb

Vir: Elektro Gorenjska (2020)

V tabeli 1 je prikazanih nekaj osnovnih podatkov, ki sem jih zbrala za lažjo primerjavo velikosti med družbami. Izbrani podatki se nanašajo na leto 2020, torej zadnje leto, ki sem ga izbrala za analizo.

Na podlagi zbranih podatkov v tabeli 1 je največja slovenska družba Elektro Ljubljana, tako po številu zaposlenih, odjemalcev, prihodkih od prodaje na domačem in tujem trgu, sredstvih in kapitalu. Temu sledita Elektro Celje in Elektro Maribor. Najmanjše številke pa imata Elektro Primorska in Elektro Gorenjska, ki je najmanjša po vseh parametrih razen po sredstvih in kapitalu.

HEP je po številkah v tabeli 1 največja družba izmed vseh izbranih. V sektorju distribucije z električno energijo zaposluje skoraj 7000 ljudi (HEP, 2020). Pokriva območja velikega dela distribucijskega omrežja na hrvaškem, kar predstavlja velik del površine Hrvaške. Distribucijska območja, ki jih pokriva HEP, pa so naslednja: Zagreb, Zabok, Varaždin, Čakovec, Koprivnica, Bjelovar, Križ, Osijek, Vinkovci, Slavonski Brod, Pula, Rijeka, Split, Zadar, Šibenik, Dubrovnik, Karlovac, Sisak, Gospić, Vitrovitica in Požega (HEP,

2020). Glede na takšno velikost družbe je tudi tako visok znesek prihodkov od prodaje električne energije na letni ravni popolnoma pričakovan. Prav tako imajo visoka sredstva in kapital.

KNG je eno izmed dveh največjih hčerinskih družb skupine Kelag, ki se ukvarja z distribucijo električne energije in zemeljskega plina na Koroškem (Kelag, 2020). Njihove osnovne naloge so upravljanje in vzdrževanje distribucijskega omrežja ter odpravljanje napak. KNG je 100-odstotno hčerinska družba skupine Kelag. Na dan 31. december 2020 so imeli v podjetju, kot lahko vidimo v tabeli 1, 232.300 odjemalcev zemeljskega plina in električne energije ter 690 zaposlenih (Kelag, 2020). Prav tako kot HEP ima tudi KNG od slovenskih družb višje prihodke od prodaje, sredstva in vrednost kapitala.

Tabela 1: Osnovni podatki izbranih družb za leto 2020

	Število zaposlenih	Število odjemalcev (v tisoč)	Prihodki od prodaje (v tisoč EUR)	Sredstva (v tisoč EUR)	Kapital (v tisoč EUR)
Elektro Ljubljana	858	345	82.200	509.556	335.015
Elektro Gorenjska	279	91	32.230	239.403	163.211
Elektro Maribor	755	220	58.153	399.079	294.792
Elektro Celje	629	174	47.072	293.953	222.482
Elektro Primorska	476	136	37.227	220.864	162.008
Hrvatska elektroprivreda	6892	2.489	1.906.711	5.922.007	3.504.026
Kärnten Netz GmbH	690	232	243.779	2.172.600	969.100

Vir: Prirejeno po Elektro Ljubljana (2020), Elektro Gorenjska (2020), Elektro Maribor (2020), Elektro Celje (2020), Elektro Primorska (2020), Hrvatska elektroprivreda (2020) in Kelag (2020).

3.2 Primerjava celotne vsebine poslovnih poročil v izbranih družbah

Najprej sem se osredotočila na vsebino poslovnih poročil. Zanimalo me je, kakšna je vsebina poslovnih poročil in kako se je ta vsebina v izbranih družbah med leti 2012 in 2020 spreminjala. Izbrala sem tri leta v tem obdobju, in sicer 2012, 2016 in 2020. Tega dela analize sem se lotila tako, da sem pogledala najprej kazalo vsebine poslovnih poročil, kjer pa kazalo ni podrobno predstavljeno, sem vsebino iskala še v nadaljevanju poslovnih poročil.

Po pregledanih vsebinah poslovnih poročil med izbranimi družbami sem prišla do zaključka, da izberem naslednje predstavljene vsebine, ki jih imajo v večini poslovnih poročil:

- Obvezna vsebina:
  - pomembnejši dogodki poslovnega leta. Zraven sem vključila še nagovor oziroma pismo predsednika uprave in poročilo nadzornega sveta;
  - analiza uspešnosti poslovanja v tekočem letu, v sklopu katere so predstavljeni različni kazalniki, kot so: gospodarnost, dobičkonosnost, financiranje in investiranje ter finančni položaj;
  - makroekonomsko okolje oziroma gospodarsko okolje, v sklopu katerega so predstavljeni makroekonomski kazalniki, kot npr. BDP, stopnja zaposlenosti in brezposelnosti ter zasebna in državna potrošnja; napovedi gospodarskih gibanj in regulativa;
  - razvoj distribucijskega omrežja, kamor sodijo investicijska vlaganja in vzdrževanje omrežja;
  - vrste tveganj, s katerimi se v podjetju srečujejo, in njihovo obvladovanje;
  - obstoj podružnic.

- Neobvezna vsebina:
  - predstavitev družb, kjer najdemo osnovne podatke, kot so dolgo in kratko ime firme, naslov, dejavnost družbe in podobno. Podatke najdemo v osebni izkaznici, v nadaljevanju predstavitev pa sledi še poslanstvo, vizija in vrednote družbe oziroma skupine;
  - načrti za prihodnost so v poslovnih poročilih predstavljeni na različnih mestih in za različna obdobja, torej kratkoročni in dolgoročni, pri nekaterih družbah tudi srednjeročni načrti;
  - proizvodnja in distribucija električne energije, v sklopu katere je predstavljeno obratovanje in dostop do omrežja, obračun uporabe in podobno;
  - prodaja, kjer so deleži prodaje predstavljeni količinsko in vrednostno, ter trženje električne energije, kamor sodi tržni delež prodaje, in samo trženje;
  - skrb za zaposlene;
  - odgovornost do okolja;
  - družbena odgovornost, kamor sodijo donacije, sponzorstva ter odgovornost do deležnikov, kot so na primer mediji, delničarji, dobavitelji in kupci;
  - poročanje o covidu-19 v poslovnih poročilih iz leta 2020 in
  - skladnost s smernicami GRI;

Podana vsebina vključuje obvezna in neobvezna razkritja, s pomočjo katerih naj bi ciljni uporabniki pridobili celotno sliko trenutnega stanja družbe in načrte za prihodnje poslovanje. Ni pa nujno, da vse družbe razkrivajo prav vse točke našete vsebine. Imajo pa vse izbrane družbe predstavljeno vso obvezno vsebino, z razliko le, da nekatere družbe vsebino predstavijo bolj podrobno, nekatere pa bolj kratko. Izjema pri obvezni vsebini je obstoj podružnic, o katerem nekatere družbe poročajo, nekatere jih nimajo, druge pa tega sploh ne omenjajo.

Vse družbe imajo v poslovnih poročilih predstavljene načrte za prihodnost. Ti načrti so kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni, kar pomeni, da so predstavljeni vse od enoletnih načrtov do načrtov za naslednjih deset let. V mojem primeru se ti načrti navezujejo predvsem na razvoj distribucijskega omrežja.

Sledi analiza vsebine poslovnih poročil. Podane informacije v poslovnem poročilu sem označevala z 0, 1 in 2 točkama, kjer 0 točk pomeni, da družba informacij nima podanih, 1 točko dobi družba, ki informacije zgolj omeni oziroma našteva, 2 točki pa družba, ki ima podrobneje predstavljeno vsebino z opisi, tabelami, grafi in ponekod tudi vrednostno.

3.2.1 Primerjava celotne vsebine poslovnih poročil družb za leto 2012

Najprej sem podrobneje pregledala poslovna poročila za leto 2012. Vsebino, ki jo zajemajo posamezna poročila Elektro Ljubljana (2012), Elektro Gorenjska (2012), Elektro Maribor (2012), Elektro Celje (2012), Elektro Primorska (2012), Hrvatska elektroprivreda (2012), Kelag (2012) sem predstavila v tabeli 2 Posamezna družba je lahko dosegla 12 točk pri obvezni vsebini in 14 pri neobvezni vsebini. Vsako poglavje pa je lahko imelo največ 14 točk.

Iz tabele 2 je razvidno, da je v letu 2012 poslovno poročilo Elektra Gorenjska vsebovalo kar 96 % celotne značilne vsebine za to vrsto panoge. Najmanj se je z vsebino skladala Elektro Primorska, ki je imela 57 % podane vsebine. Pri obvezni in neobvezni vsebini to ni podalo vseh obveznih sestavin. Niso poročali o obstoju podružnic in analizi poslovanja, ki so ju predstavili v računovodskem poročilu, zato sem jim dodelila 0 točk. Tuji družbi manj vsebine podata pri neobvezni vsebini, to so teme o proizvodnji in distribuciji ter prodaji in trženju, ki niso obvezne vsebine poslovnega poročila in so le delno podane oziroma imajo nekatere dele le naštete, niso pa podrobneje predstavljene, kot je to pri večini slovenskih družb, kjer je pri poročanju mogoče zaslediti vrednostno in količinsko predstavitev, z dodatnimi grafi, tabelami in pojasnili za boljšo predstavitev o poslovanju.

Iz tabele 2 je mogoče videti tudi, da so prav vse družbe v celoti poročale o načrtih za prihodnost, z izjemo Elektra Primorska pa so predstavile tudi analizo finančnega poslovanja, prav tako so poročali še o skrbi za zaposlene in družbeni odgovornosti. Izbrane družbe so v letu 2012 večinoma poročale tudi o upravljanju s tveganji ter predstavile razvoj in dejavnosti organizacije v prihodnosti. Za razliko od tujih dveh družb so slovenske družbe imele predstavljene tudi pomembnejše poslovne dogodke, kot so spremembe cen za gospodarstvo, investicijska vlaganja in razvoj omrežja.

Prav tako lahko izpostavim še ostalo vsebino, o kateri poročajo izbrane družbe, in sicer o distribuciji električne energije, prodaji in trženju, gospodarskem okolju ter trajnostnem razvoju, kamor vključujejo skrb do zaposlenih, okolja in družbene odgovornosti. Tudi o teh temah poročajo večinoma vse družbe, vendar nekatere poročajo bolj obsežno tako, da dodajajo k besedilu še razne grafe in tabele, zato sem jim dodelila 2 točki, nekatere pa te zgolj omenijo in sem jim dodelila 1 točko.

Tabela 2: Vsebina poslovnih poročil v letu 2012

Obvezna vsebina	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Uvod	2	2	2	2	1	1	1	11	79
Analiza poslovanja	2	2	2	2	0	2	2	12	86
Gospodarsko okolje	2	2	1	1	0	1	1	8	57
Razvoj družbe	2	2	2	2	2	1	2	13	93
Upravljanje s tveganji	2	1	2	2	2	2	2	13	93
Obstoj podružnic	0	2	0	0	0	2	2	6	43
Skupaj točk (od 12)	10	11	9	9	5	9	10	63	75
Delež informacij (%)	83	92	75	75	42	75	83	75	75
Ne obvezna vsebina	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Predstavitve družb	2	2	2	2	2	1	1	12	86
Načrti za prihodnost	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Proizvodnja in distribucija	1	2	2	1	2	2	1	11	79
Prodaja in trženje	2	2	1	1	0	1	1	8	57
Skrb za zaposlene	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Skrb za okolje	2	2	2	1	2	2	2	13	93
Družbena odgovornost	2	2	2	2	0	2	2	12	86
Skupaj točk (od 14)	13	14	13	11	10	12	11	84	86
Delež informacij (%)	93	100	93	79	71	86	79	86	86
	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Skupaj točk (od 26)	23	25	22	20	15	21	21	147	80
Delež vsebine družbe (%)	88	96	84	77	57	80	81	80	80

Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 - vsebina je delno podana oziroma le omenjena, 2 - vsebina je podana v celoti; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno vsebino.

Vir: lastno delo.

V letu 2012 se je obvezna vsebina poslovnih poročil med družbami ujemala v 75 %, pri neobvezni vsebini je bil delež nekoliko višji, in sicer 86 %, kar je zanimivo, saj bi višji odstotek pričakovali pri obvezni vsebini. Do tega je prišlo, ker so bila določena poglavja neobvezne vsebine bolj široko predstavljena in so dobila več točk kot nekatera poglavja pri obvezni vsebini, zato so dobila ta po le 1 točko. Vendar se skupno vsebine, značilne za njihovo panogo, ujemajo približno 80 %, kar predstavlja še vedno veliko podobnost.

Glede na podano vsebino v teoretičnem delu družbe podajo vse sestavine, vendar v tabeli nisem izpostavila poročanja o dobaviteljih in kupcih, saj ta poglavja niso posebej na dolgo

predstavljena, ampak odnos in komuniciranje z dobavitelji in kupci zgolj na kratko predstavijo.

3.2.2 Primerjava celotne vsebine poslovnih poročil družb za leto 2016

Nadaljevala sem z analizo vsebine v letu 2016, tudi v tem obdobju je zajeta vsebina iz poslovnih poročil Elektro Ljubljana (2016), Elektro Gorenjska (2016), Elektro Maribor (2016), Elektro Celje (2016), Elektro Primorska (2016), Hrvatska elektroprivreda (2016), Kelag (2016). Vsebina je enaka kot za leto 2012, le da se % rezultatov spreminja, kar je prikazano v tabeli 3. Prav tako so možne skupne točke pri obvezni vsebini še vedno 12 in neobvezni vsebini 14 točk.

V letu 2016 je Elektro Gorenjska v poslovnem poročilu podalo vso vsebino, ki se običajno pojavlja pri tej panogi. Najmanj pričakovane vsebine je bilo možno zaslediti v hrvaški HEP družbi, kjer je bilo možno najti le 50 % celotne vsebine.

V tabeli 3 je prikazano, da v letu 2016 družbe v celoti poročajo le o načrtih za prihodnost, bodisi so ti kratkoročni, srednjeročni ali dolgoročni, ter o analizi finančnega poslovanja. V letu 2016 so družbe poleg načrtov za prihodnost in analize poslovanja poročala tudi o drugi obvezni vsebini, torej o upravljanju s tveganji, pričakovanem razvoju organizacije in pomembnejših dogodkih po zaključku poslovnega leta, vendar niso vse družbe poročale enako, zato so nastale razlike v točkovnih ocenah. Izjema pri obvezni vsebini je poročanje o obstoju podružnic, o katerih sta poročali le dve družbi.

V tabeli 3 lahko v sklopu neobvezne vsebine opazimo, da Elektro Primorska in HEP sploh ne omenjata družbene odgovornosti, medtem ko skrb za zaposlene in okolje v poročilu predstavita tako kot ostale družbe. V tem letu še najmanj poročajo o trženju, ki je pri večini družb izključena tema. Pri tem lahko zaključim, da družbe neobvezno vsebino predstavijo nekoliko manj obsežno, kot v letu 2012, vendar še vedno o teh temah v večini poročajo.

Tabela 3: Vsebina poslovnih poročil v letu 2016

Obvezna vsebina	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Uvod	2	2	2	2	1	1	1	11	79
Analiza poslovanja	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Gospodarsko okolje	2	2	1	2	1	1	2	11	79
Razvoj družbe	2	2	2	2	1	1	2	12	86
Upravljanje s tveganji	2	2	2	2	2	1	2	13	93
Obstoj podružnic	0	2	2	0	0	0	0	4	29
Skupaj točk (od 12)	10	12	11	10	7	6	9	65	77
Delež informacij (%)	83	100	92	83	58	50	75	77	77

se nadaljuje

Tabela 3: Vsebina poslovnih poročil v letu 2016 (nad.)

Ne obvezna vsebina	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Predstavitev družb	2	2	2	2	2	1	1	12	86
Načrti za prihodnost	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Proizvodnja in distribucija	2	2	2	1	2	1	2	12	86
Prodaja in trženje	2	2	1	1	1	1	1	9	64
Skrb za zaposlene	2	2	2	2	2	1	2	13	93
Skrb za okolje	2	2	2	2	2	1	2	13	93
Družbena odgovornost	2	2	2	2	0	0	1	9	64
Skupaj točk (od 14)	14	14	13	12	11	7	11	82	84
Delež informacij (%)	100	100	93	86	79	50	79	84	84
	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Skupaj točk (od 26)	24	26	24	22	18	13	20	147	81
Delež vsebine družbe (%)	92	100	92	85	68	50	77	81	81

Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 - vsebina je delno podana oziroma le omenjena, 2 - vsebina je podana v celoti; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno vsebino.

Vir: lastno delo.

Skupno gledano so družbe leta 2016 izpolnjevale nekoliko več podane vsebine, kot leta 2012, in sicer v povprečju 81 %. Tudi tokrat lahko zaključim, da družbe še vedno podajajo precej podobno vsebino v poslovnih poročilih, čeprav HEP v tem letu konkretno izstopa pri poročanju od ostalih družb, razlog pa lahko vidim v tem, da se je v tem obdobju zamenjal predsednik uprave, glede na leto 2012, kar bi lahko imelo vpliv na poročanje vsebine v poslovnem poročilu.

3.2.3 Primerjava celotne vsebine poslovnih poročil družb za leto 2020

Glede na to, da smo se v letu 2020 že srečali z novim koronavirusom, sem v analizo vsebine teh poročil Elektro Ljubljana (2020), Elektro Gorenjska (2020), Elektro Maribor (2020), Elektro Celje (2020), Elektro Primorska (2020), Hrvatska elektroprivreda (2020), Kelag (2020) vključila tudi vpliv koronavirusa na poslovanje družbe. S tem, da trajnost postaja vedno bolj pomembna, sem se odločila, da v poslovnih poročilih za leto 2020 pregledam še, ali družbe poročajo v skladu z GRI smernicami.

V letu 2020 je lahko posamezna družba pri obvezni vsebini dobila 12 točk, pri neobvezni pa sem dodala še dve poglavji, zato je bilo za posamezno družbo skupno možnih 18 točk. Skupno je tako lahko imela posamezna družba 30 točk. Točke posameznega poglavja so ostale še vedno 14 možnih točk.

V letu 2020 sta bili poslovni poročili Elektre Gorenjska in Elektre Maribor tisti, ki sta imeli predstavljeni največ vsebine, in sicer več kot 90 %. Najmanj pričakovane vsebine je imela prav tako slovenska družba, in sicer Elektro Primorska, in sicer 61 %.

Iz tabele 4 je razvidno, da v letu 2020 vse družbe v poslovnem poročilu v celoti poročajo o načrtih za prihodnost, analizi finančnega poslovanja in o upravljanju s tveganji. Naj izpostavim še ostalo obvezno vsebino poslovnih poročil, ki jo najdemo v poročilih izbranih družb, in sicer ta poročajo tudi o razvoju organizacije in dejavnosti organizacije na tem področju. Pri tem izstopa HEP, ki edini ne poroča, kako vzdržujejo omrežje, torej o temi, ki je značilna za to panogo. Prav tako pri vseh družbah razen pri HEP-u najdemo pomembnejše dogodke poslovnega leta, med katerimi je izpostavljeno soočanje z virusom covid-19. Kot v prejšnjih letih tudi tokrat družbe poročajo o večini obvezne vsebine, razen o obstoju podružnic.

Pri pogledu na tabelo 4 opazimo predvsem Elektro Primorsko, ki edina ne poroča o različnih temah neobvezne vsebine. V svojem poročilu nima vključenega poročanja o družbeni odgovornosti, prodaji in trženju, skladnosti z GRI smernicami in tudi novonastalega vpliva covid-19 na poslovanje, ki bi moralo biti vključeno v poročila vedno, dokler bo ta prisoten med nami. Ostale družbe imajo vključeno vso neobvezno vsebino, primerno za njihovo panogo, kot na primer poročanje o vplivu covida-19 na poslovanje, distribuciji in prodaji električne energije ter trajnostnem razvoju in skladnosti z GRI smernicami. Razlika nastaja samo pri obsežnosti, saj nekatere družbe poročajo o določenih temah bolj obsežno kot druge.

Gledano skozi celoto družbe v letu 2020 spet pri izpolnjevanju podane vsebine presegajo 80 %, in sicer v povprečju družbe izpolnjujejo 81 % celotne podane vsebine. Odstotek je enak kot v prejšnjem analiziranem obdobju, kar spet potrди, da družbe poročajo o precej podobni obvezni in neobvezni vsebini poslovnih poročil.

Tabela 4: Vsebina poslovnih poročil v letu 2020

Obvezna vsebina	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Uvod	2	2	2	2	1	1	1	11	79
Analiza poslovanja	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Gospodarsko okolje	2	2	1	1	1	1	2	10	71
Razvoj družbe	2	2	2	2	2	1	2	13	93
Upravljanje s tveganji	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Obstoj podružnic	0	2	2	0	0	2	0	6	43
Skupaj točk (od 12)	10	12	11	9	8	9	9	68	81
Delež informacij (%)	83	100	92	75	67	75	75	81	81

se nadaljuje

Tabela 4: Vsebina poslovnih poročil v letu 2020 (nad.)

Ne obvezna vsebina	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Predstavitev družb	2	2	2	2	2	1	1	12	86
Načrti za prihodnost	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Proizvodnja in distribucija	1	2	2	1	2	2	2	12	86
Prodaja in trženje	1	1	1	1	0	1	1	6	43
Skrb za zaposlene	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Skrb za okolje	2	2	2	2	2	2	2	14	100
Družbena odgovornost	2	2	2	2	0	2	2	12	86
Covid-19	2	1	2	1	0	2	1	9	64
Skladnost s smernicami GRI	0	2	2	2	0	2	2	10	71
Skupaj točk (od 18)	14	16	17	15	10	16	15	103	82
Delež informacij (%)	78	89	94	83	56	89	83	82	82
	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 14)	Delež (%)*
Skupaj točk (od 30)	24	28	28	24	18	25	24	171	81
Delež vsebine družbe (%)	81	94	93	79	61	82	79	81	81

Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 - vsebina je delno podana oziroma le omenjena, 2 - vsebina je podana v celoti; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno vsebino.

Vir: lastno delo.

Čez vsa tri izbrana obdobja družbe niso imele posebej opredeljenih poglavij o kupcih in dobaviteljih, zato tudi tega poglavja nisem vključila v analizo vsebine poslovnih poročil. Prav tako nisem vključila poglavja o delnicah, ki je pomembno za delničarje, saj delnice družb ne kotirajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, kar lahko zasledimo v vseh poslovnih poročilih.

3.3 Podrobnejša analiza vsebine in obsega izbranih področij poslovnega poročila

Nadaljevala sem z analizo podrobneje razčlenjenih nekaterih delov vsebine, in sicer načrtov za prihodnost in razvoj, finančne analize, upravljanj s tveganji ter družbene odgovornosti, skrbi do okolja in zaposlenih. Pri tem sem naredila tudi analizo spremembe obsega strani proučevane vsebine. V tem delu sem uporabila vsa izbrana letna poročila slovenskih in tujih dveh družb za leta 2012, 2016 in 2020.

Pri analizi obsega poslovnih poročil sem pregledala vsa poslovna poročila izbranih družb ter na podlagi števila strani, ki so ga družbe namenile izbrani temi, ugotovila, kako se je spreminjal obseg informacij v poslovnih poročilih. Najprej sem pogledala kazala, kje je

tema, saj nimajo vse družbe popolnoma enakega vrstnega reda vsebine. Nato sem šla na izbrano poglavje in pregledala, kaj imajo napisano o določeni temi in pogledala, koliko strani so za izbrano temo namenili. Tako sem pregledala tri izbrana leta in naredila primerjavo obsega strani.

Vsebino sem pri podrobnejši analizi ocenjevala z 0, 1 in 1*, kjer 0 pomeni, da družbe informacije ne podaja, 1 dobi družba, ki informacijo poda in 1* dobi družba, ki informacijo poda tudi vrednostno. Pod vsako tabelo pa je tudi legenda, kjer je predstavljeno, kako je ocenjevano.

3.3.1 Načrti družbe

Načrti za prihodnost so bili omenjeni pri vseh družbah, vendar v podrobnejši analizi prihaja do razlik, kar je prikazano v tabeli 5, saj nekatere družbe vedno ne poročajo za vsa obdobja.

Načrte sem razdelila v tri obdobja, kjer pri kratkoročnih ciljih družbe predstavijo poslovni načrt naslednjega leta, pri srednjeročnih ciljih so običajno predstavljeni strateški načrti, načrti razvijanja kadrov, načrti notranje revizije in podobno pri dolgoročnih načrtih, pa prikazujejo razvojni načrt družbe. V tabeli 5 je prikazano, da družbe z leti pripravljajo vedno bolj podrobne načrte in načrte za vsa obdobja. Slovenske družbe z izjemo Elektra Primorske, ki nima predstavljenih kratkoročnih načrtov, pa so tiste, ki v letu 2020 to lepo razčlenijo in v celoti predstavijo.

Iz tabele 5 je razvidno, da se % podanih načrtov z leti povečuje. V letu 2012 je bil ta skupno med družbami le 57 %, do leta 2020 pa se je povečal na 86 %, kar je že zelo velik delež. Pri kratkoročnih načrtih družbe predstavijo načrt do dveh let, pri srednjeročnih, kjer so vključeni kadri in podobno so ti dolgi nekje od dveh do pet let, pri dolgoročnih načrtih pa družbe predstavijo načrte vlaganja v prihodnjih desetih letih.

Tabela 5: Poročanje družb o načrtih

Leto 2012	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Kratkoročni (do 2 leti)	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Srednjeročni (2-5 let)	0	0	0	1	0	0	1	2	29
Dolgoročni (10 let)	0	0	1	1	0	1	0	3	43
Skupaj točk (od 3)	1	1	2	3	1	2	2	12	57
Delež informacij (%)	33	33	67	100	33	67	67	57	57

se nadaljuje

Tabela 5: Poročanje družb o načrtih (nad.)

Leto 2016	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Kratkoročni (do 2 leti)	1	1	1	0	1	0	1	5	71
Srednjeročni (2-5 let)	1	1	0	1	0	0	1	4	57
Dolgoročni (10 let)	1	0	1	1	0	1	1	5	71
Skupaj točk (od 3)	3	2	2	2	1	1	3	14	67
Delež informacij (%)	100	67	67	67	33	33	100	67	67
Leto 2020	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Kratkoročni (do 2 leti)	1	1	1	1	0	1	1	6	86
Srednjeročni (2-5 let)	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Dolgoročni (10 let)	1	1	1	1	1	0	0	5	71
Skupaj točk (od 3)	3	3	3	3	2	2	2	18	86
Delež informacij (%)	100	100	100	100	67	67	67	86	86

Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 – družba poda informacijo; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno informacijo.

Vir: lastno delo.

3.3.2 Razvoj družbe

Raziskave in razvoj so obvezna sestavina vsebine poslovnih poročil. V mojem primeru v poslovnih poročilih iz teh panog najdemo poglavje o razvoju distribucijskega omrežja. Pri tem družbe namenijo prostor poročanju o razvoju omrežja torej o investicijskih vlaganjih oziroma naložbah v samo distribucijsko omrežje, naprave, potrebno dokumentacijo za razvoj tega, ter razna druga vlaganja, kot so energetske in ne energetske objekti. Poleg investicij pri razvoju poročajo še o vzdrževanju elektroenergetske infrastrukture, kot so vzdrževanje omrežja in merilnih naprav.

Pri vlaganju v razvoj družbe poročajo precej različno, kar vidimo v tabeli 6. Ene investicije le predstavijo, druge o tem poročajo bolj podrobno tudi vrednostno. Med slovenskimi družbami bi pri poročanju o razvoju in investicijah izpostavila Elektro Primorsko, ki pri tej temi poroča precej pomanjkljivo. Tuji dve družbi poročata nekoliko manj od slovenskih družb, vendar še vedno podata več informacij kot Elektro Primorska. Pri tem se kaže vpliv podobne zakonodaje znotraj EU pri poročanju o obvezni vsebini poslovnih poročil. V večini pa družbe pri poročanju o vrsti investicij podajo tudi vrednostno informacijo, kateri investiciji koliko namenijo, kar tudi vidimo v tabeli 6.

Tabela 6: Poročanje družb o razvoju

Leto 2012	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Razvojna strategija	0	0	0	0	0	1	1	2	29
Razvoj distribucijskega omrežja	1	1	0	1	1	1	0	5	71
Vrste investicij	1*	1	1*	1*	1*	1*	1*	7	100
Struktura investicijskih vlaganj	1*	0	1*	1*	0	0	0	3	57
Pomembnejše investicije	0	1	1	1	1	0	0	4	43
Vzdrževanje omrežja	1	1	0	1	0	0	1	4	61
Skupaj točk (od 6)	4	4	3	5	3	3	3	25	62
Delež informacij (%)	67	67	50	83	67	50	50	62	62
Leto 2016	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Razvojna strategija	0	0	0	1	0	0	1	2	29
Razvoj distribucijskega omrežja	1	0	1	1	1	1	0	5	71
Vrste investicij	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	7	100
Struktura investicijskih vlaganj	1*	1	1*	1	0	0	0	4	57
Pomembnejše investicije	1	1*	1*	1	1	1	1	7	100
Vzdrževanje omrežja	1	1	1	1*	0	0	1*	5	71
Skupaj točk (od 6)	5	5	5	5	3	3	4	30	71
Delež informacij (%)	83	67	83	100	50	50	67	71	71
Leto 2020	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Razvojna strategija	0	0	1	0	0	1	1	3	43
Razvoj distribucijskega omrežja	1	1	0	1	0	1	0	4	57
Vrste investicij	1*	1	1*	1*	1	1*	1*	7	100
Struktura investicijskih vlaganj	0	1	1	1*	0	0	0	3	43
Pomembnejše investicije	1*	1	1	1*	1	0	0	5	71
Vzdrževanje omrežja	1	1	1	1	0	0	1*	5	71
Skupaj točk (od 6)	4	5	5	5	2	3	3	27	64
Delež informacij (%)	67	83	83	83	33	50	50	64	64

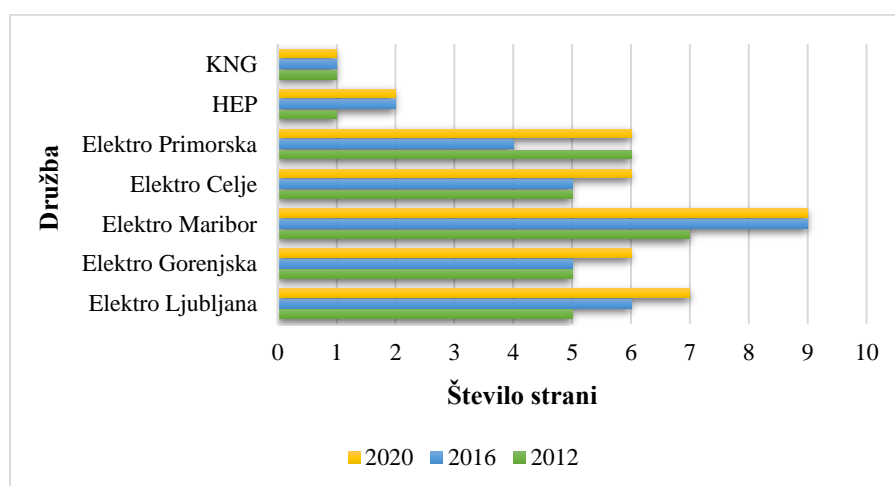
Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 – družba poda informacijo 1* - družba poda tudi vrednostno informacijo; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno informacijo.

Vir: lastno delo.

Glede na spreminjanje podanih informacij pri podrobni vsebini o razvoju se spreminja tudi obseg strani pri poročanju o razvoju in vzdrževanju omrežja. Torej družbe, ki poročajo bolj podrobno, imajo tudi daljši obseg, kar sem predstavila v grafu na sliki 2.

Iz slike 2 je razvidno, da se obseg vsebine razvoja distribucijskega omrežja med slovenskimi in tujimi družbami močno razlikuje, saj slovenske družbe temu namenijo večji obseg v poročilu kot tuji dve družbi. Največ prostora tej temi čez vsa izbrana leta namenja Elektro Maribor, in sicer tudi do devet strani, medtem ko KNG temu namenja najmanj strani, in sicer nenehno eno stran. Obseg pri Elektru Maribor je tako dolg, saj predstavijo strukturo naložb v grafih, zraven so tudi razne tabele in slike, ki ta obseg podaljšajo. Skozi izbrana obdobja se pri slovenskih družbah število strani, namenjenih tej temi, nekoliko spreminja, pri tujih dveh pa je ta obseg bolj enak. Glede na to, da sem to področje razdelila na dva dela, in sicer naložbe in vzdrževanje omrežja, imajo slovenske družbe za razliko od tujih dveh to razčlenjeno, dosti več prostora pa namenijo investicijam kot vzdrževanju omrežja.

Slika 2: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o razvoju družbe

Vir: lastno delo.

Kot sem omenila, sta razvoj in investicije obvezni vsebini poslovnega poročila, zato sem tudi v tem delu pričakovala, da bodo vse družbe o tem poročale, ne glede na njihov obseg. Na drugi strani sem k temu poglavju vključila še vzdrževanje omrežja, ki je bolj specifična vsebina, namenjena bolj panogi, in ni obvezna vsebina, zato sem pri analizi o vzdrževanju ugotovila, da nekatere družbe temu namenijo manj prostora.

3.3.3 Analiza poslovanja

Pri analizi poslovanja družbe, poleg finančnih kazalnikov poslovanja, predstavijo še poslovni izid, prihodke in odhodke tekočega leta ter njihovo strukturo, finančni položaj, torej prikaz stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev na določen dan.

Pri celotni analizi vsebine poslovnih poročil analize poslovanja ni prihajalo do razlik, v razčlenjeni analizi, kjer sem primerjala kazalnike, ki se pri analizi poslovanja najpogosteje pojavljajo, pa je iz tabele 7 možno videti, da skladnost med družbami ni tako enaka, v povprečju le 65 %.

Iz tabele 7 lahko razberemo, da so kazalniki ROE, ROA in EBIT skozi vsa obdobja največkrat izračunani. Kar je tudi smiselno, saj prikazujejo donosnost na sredstva oziroma kapital, ter EBIT prikazuje dobiček družbe pred obdavčitvijo. Torej kazalniki, ki določenim interesnim skupinam podajo veliko informacij.

Slovenske družbe za razliko od tujih dveh družb informacije podajajo bolj z rezultati, brez konkretnih števil, kako pridejo do takšnega rezultata. V večini pa vse družbe nato pojasnijo, kaj ti rezultati pomenijo. Glede na tabelo 7 je EBITDA tisti kazalnik, ki ga najmanjkrat zasledimo v poslovnih poročilih izbranih družb. Splošno se pri analizi poslovanja celoten delež ne spreminja veliko, od leta 2012 do leta 2020 se je ta povečal za le 3 %.

Tabela 7: Poročanje družb o analizi poslovanja

Leto 2012	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Stopnja osnovnosti investiranja	1*	1*	1*	1	0	0	0	4	57
Stopnja dolgoročnosti investiranja	1*	1*	1*	1	0	0	0	4	57
Stopnja lastniškega financiranja	1*	1*	1*	1	0	0	0	4	57
Stopnja dolgoročnosti financiranja	1*	1*	1*	1	0	0	0	4	57
Kazalnik gospodarnosti	1*	1*	1*	1	0	0	0	4	57
ROE	1*	1*	1*	1	0	1	1	6	86
ROA	1*	1*	1*	1	0	1	1	6	86
EBITDA	0	1*	1*	0	0	0	0	2	29
EBIT	1*	1*	1*	0	0	1	1	5	71
Skupaj točk (od 9)	8	9	9	7	0	3	3	39	62
Delež informacij (%)	89	100	100	78	0	33	33	62	62

se nadaljuje

Tabela 7: Poročanje družb o analizi poslovanja (nad.)

Leto 2016	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Stopnja osnovnosti investiranja	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
Stopnja dolgoročnosti investiranja	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
Stopnja lastniškega financiranja	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
Stopnja dolgoročnosti financiranja	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
Kazalnik gospodarnosti	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
ROE	1*	1*	1*	1	1	1	1	7	100
ROA	1*	1*	1*	1	1	1	1	7	100
EBITDA	1*	1*	1*	1	1	0	0	5	71
EBIT	1*	1*	1*	1	1	1	1	7	100
Skupaj točk (od 9)	9	4	4	9	9	3	3	41	65
Delež informacij (%)	100	44	44	100	100	33	33	65	65
Leto 2020	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Stopnja osnovnosti investiranja	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
Stopnja dolgoročnosti investiranja	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
Stopnja lastniškega financiranja	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
Stopnja dolgoročnosti financiranja	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
Kazalnik gospodarnosti	1*	0	0	1	1	0	0	3	43
ROE	1*	1*	1*	1	1	1	1	7	100
ROA	1*	1*	1*	1	1	1	1	7	100
EBITDA	1*	1*	1*	1	1	0	0	5	71
EBIT	1*	1*	1*	1	1	1	1	7	100
Skupaj točk (od 9)	9	4	4	9	9	3	3	41	65
Delež informacij (%)	100	44	44	100	100	33	33	65	65

Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 – družba pri poročanju prikaže konkretna števila za izračun kazalnikov, 1* - podani so samo rezultati kazalnikov; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno informacijo.

Vir: lastno delo.

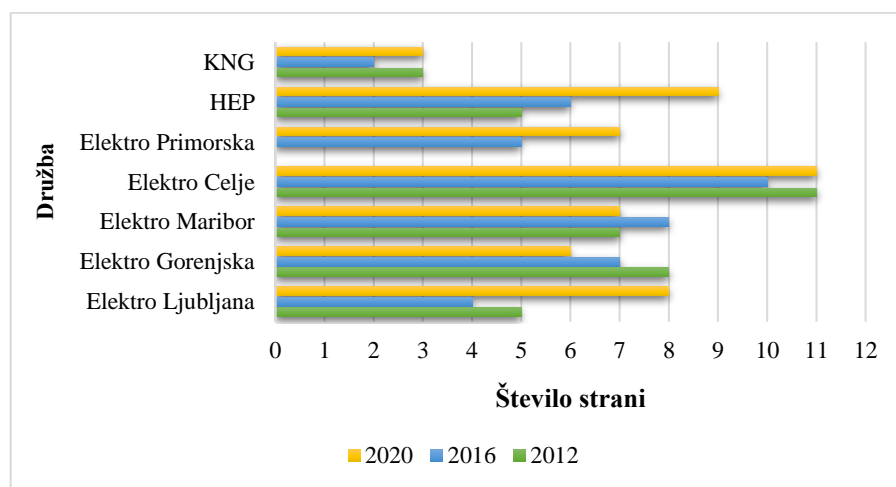
Na sliki 3 je prikazano, da finančni analizi poslovanja z izjemo KNG, ki finančno analizo poslovanja predstavi na dveh do treh straneh, ostale družbe namenjajo večji obseg strani, ta je znotraj družb med leti bolj konstanten, prav tako tudi med družbami z izjemo KNG. Slednji, čeprav z dosti krajšim obsegom, v poročanje ne vključi klasične bilance stanja,

kot ostale izbrane družbe, ampak v tabeli predstavi pomembne številke, preko katerih lahko bralec zaključi, ali družba posluje pozitivno ali z izgubo. Najbolj obširno to temo čez leta predstavi Elektro Celje, ki temu nameni od 10 do 11 strani. V tem poglavju družbe pri poročanju za lažjo predstavitev poleg besedila uporabljajo grafe, tabele in izračune, kar posledično prinese tudi daljši obseg.

Elektro Primorska v poslovnem poročilu za leto 2012 finančne analize ne predstavi, vendar jo predstavi v računovodskem poročilu. Zato je tu obseg strani za izbrano družbo v analiziranem delu nič.

Slika 3: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o analizi poslovanja družbe

Vir: lastno delo.

3.3.4 Upravljanje s tveganji

Upravljanje s tveganji je, kot sem že omenila v teoretičnem delu, obvezna sestavina poslovnega poročila. Tveganja delimo v tri glavne skupine, in sicer strateška, operativna in finančna tveganja. K strateškim tveganjem prištevamo investicijska, kadrovska in tržna tveganja. Pri operativnih tveganjih predstavimo tveganja izgube premoženja, informacijsko, nabavno in pravno tveganje. Finančna tveganja pa so likvidnostno, kreditno, obrestno, tržno, kapitalno tveganje ter tudi tveganje naložb v odvisne družbe. Poleg naštetih tveganj v poročilu najdemo tudi tveganja, nastala povezana z okoljem in zaposlenimi.

Kot je razvidno iz tabele 8, družbe večinoma predstavijo skupine tveganj, izpostavljenost in obvladovanje tveganj pa predstavijo tudi vrednostno. Družbe se tveganj zavedajo, zato imajo tudi načrte za preprečitev teh. Grafična predstavitev tveganj ni pogosto predstavljena v letu 2016, takšno strukturo z grafom ima narejeno le ena družba.

Tabela 8: Poročanje družb o upravljanju s tveganji

Leto 2012	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Namen upravljanja tveganj	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Skupine tveganj	1	1	1	1	1	0	1	6	86
Izpostavljenost	1	1	1	1	0	1	0	5	71
Obvladovanje tveganj	1	1*	1	1*	1	1	1	7	100
Preprečevanje nastanka tveganja	0	0	0	0	1	0	0	1	14
Grafičen prikaz	0	1	0	1	0	0	0	2	29
Skupaj točk (od 6)	4	5	4	5	4	3	3	28	67
Delež informacij (%)	67	83	67	83	67	50	50	67	67
Leto 2016	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Namen upravljanja tveganj	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Skupine tveganj	1	1	1	1	1	0	1	6	86
Izpostavljenost	1	1	1	1	1	0	0	5	71
Obvladovanje tveganj	1	1*	1	1	1	1	1	7	100
Preprečevanje nastanka tveganja	0	0	0	0	1	0	1	2	29
Grafičen prikaz	0	1	0	0	0	0	0	1	14
Skupaj točk (od 6)	4	5	4	4	5	2	4	28	67
Delež informacij (%)	67	83	67	67	83	33	67	67	67
Leto 2020	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Namen upravljanja tveganj	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Skupine tveganj	1	1	1	1	1	0	1	6	86
Izpostavljenost	1	1*	1	1*	1	1	1	7	100
Obvladovanje tveganj	1	1*	1*	1*	1	1	1	7	100
Preprečevanje nastanka tveganja	1	0	1	0	0	1	1	4	57
Grafičen prikaz	0	1	1	1	1	0	0	4	57
Skupaj točk (od 6)	5	5	6	5	5	4	5	35	83
Delež informacij (%)	83	83	100	83	83	67	83	83	83

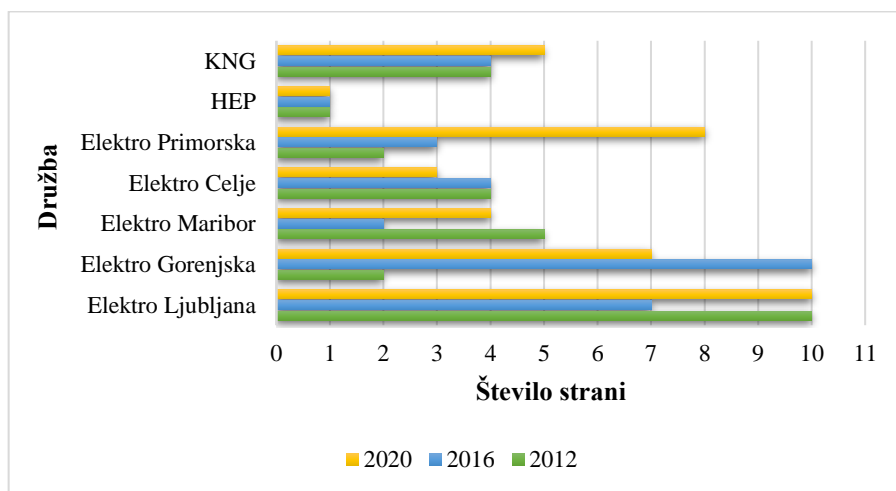
Legenda: 0 – družba nima podane vsebine, 1 – družba poda informacijo 1* - družba poda tudi vrednostno informacijo; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno informacijo.

Vir: lastno delo.

Od leta 2012 do 2020 so družbe vedno več poročale o upravljanju s tveganji. Vse družbe se tveganj zavedajo, vendar so slovenske družbe v preteklosti o tveganjih podale več informacij kot tuji dve, z leti pa se je podajanje informacij o tveganjih povečalo tudi pri ostalih dveh družbah.

Iz slike 4 je razvidno, da o upravljanju s tveganji poročajo vse družbe, kar je tudi pričakovano, saj je to obvezna sestavina poslovnega poročila, vendar se obseg med njimi močno razlikuje. Pri upravljanju s tveganji najbolj izstopa HEP, ki temu poročanju nenehno namenja le eno stran. Slovenske družbe so poročanju o upravljanju s tveganji zelo naklonjene, ta naštevajo, jih razdelijo v skupine in tudi podrobneje opišejo, kako se z njimi soočajo. Zato lahko tudi vidimo iz slike 4, da nekatere družbe temu čez leta namenijo tudi deset strani. Med leti znotraj družbe je ta obseg dokaj podoben, nekoliko bolj pa se spreminja obseg, tako med družbami kot tudi čez leta.

Slika 4: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o upravljanju s tveganji družbe

Vir: lastno delo.

3.3.5 Zaposleni

Informacije in skrb o zaposlenih, kot sem že omenila, postajajo vse bolj pomembne, zato jim družbe namenjajo dosti prostora. Vsebina, o kateri družbe poročajo v sklopu o zaposlenih, je predstavljena v tabeli 9.

Iz tabele 9 je razvidno, da družbe najmanj informacij o zaposlenih podajo v letu 2016, skupno preračunano med vsemi družbami 67 %. V ostalih analiziranih obdobjih pa je ta delež nad 70 %. Poleg števila zaposlenih, ki ga vedno predstavijo vse družbe, ima tudi poročanje o izobraževanju zaposlenih čez vsa leta visok odstotek, kar pomeni, da veliko vlagajo vanje. Zelo pomembno je tudi poročanje o zdravju in varnosti pri delu zaposlenih, kar lahko iz tabele 9 razberemo, da je ta odstotek čez celotno analizirano obdobje visok. Še najmanj družbe poročajo o sodelovanju z mladimi in odsotnosti zaposlenih z dela, kamor sem uvrstila tudi fluktuacijo.

Tabela 9: Poročanje družb o zaposlenih

Leto 2012	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Število zaposlenih	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Demografska struktura	0	1	1	1	1	0	0	4	57
Stopnja izobrazbe	1	1	1	1	1	1	0	6	86
Starost zaposlenih	0	1	1	1	1	1	0	5	71
Zaposleni invalidi	0	1	1	1	1	0	0	4	57
Izobraževanje	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Načrtovanje kadrov	0	1	1	0	0	1	1	4	57
Motiviranje, nagrade	0	1	1	1	0	0	1	4	57
Sodelovanje z mladimi	0	1	1	1	1	0	1	5	71
Družini prijazno podjetje	1	1	1	1	1	0	1	6	86
Odsotnosti zaposlenih	0	1	1	0	0	0	0	2	29
Varnost in zdravje pri delu	1	1	1	0	1	1	1	6	86
Komuniciranje z zaposlenimi	1	1	1	1	1	1	0	6	86
Skupaj točk (od 13)	6	13	13	10	10	7	7	66	73
Delež informacij (%)	46	100	100	77	77	54	54	73	73
Leto 2016	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Število zaposlenih	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Demografska struktura	0	1	1	1	1	0	0	5	57
Stopnja izobrazbe	1	1	0	1	1	0	0	3	57
Starost zaposlenih	1	1	1	1	1	0	0	5	71
Zaposleni invalidi	0	1	1	1	1	0	0	4	57
Izobraževanje	1	1	1	1	1	0	1	6	86
Načrtovanje kadrov	1	1	0	1	0	0	1	4	57
Motiviranje, nagrade	0	1	1	0	1	0	1	4	57
Sodelovanje z mladimi	1	1	1	0	0	0	1	4	57
Družini prijazno podjetje	1	1	1	1	0	0	1	5	71
Odsotnosti zaposlenih	0	1	1	1	0	0	0	3	43
Varnost in zdravje pri delu	1	1	1	1	1	0	1	6	86
Komuniciranje z zaposlenimi	1	1	1	1	0	0	1	5	71
Skupaj točk (od 13)	9	13	11	11	8	1	8	61	71
Delež informacij (%)	69	100	85	85	62	8	62	71	67

se nadaljuje

Tabela 9: Poročanje družb o zaposlenih (nad.)

Leto 2020	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Število zaposlenih	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Demografska struktura	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Stopnja izobrazbe	1	1	0	0	1	1	0	4	57
Starost zaposlenih	1	1	1	0	1	1	1	6	86
Zaposleni invalidi	1	1	1	1	1	1	0	6	86
Izobraževanje	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Načrtovanje kadrov	1	1	0	0	0	1	1	4	57
Motiviranje, nagrade	0	1	1	0	0	1	0	3	43
Sodelovanje z mladimi	1	0	1	0	0	0	0	2	29
Družini prijazno podjetje	1	0	1	1	0	1	1	5	71
Odsotnosti zaposlenih	0	1	1	1	0	1	0	4	57
Varnost in zdravje pri delu	1	1	1	0	1	1	1	6	86
Komuniciranje z zaposlenimi	1	1	1	1	0	1	1	6	86
Skupaj točk (od 13)	11	11	11	7	7	12	8	67	74
Delež informacij (%)	85	85	85	54	54	92	62	74	74

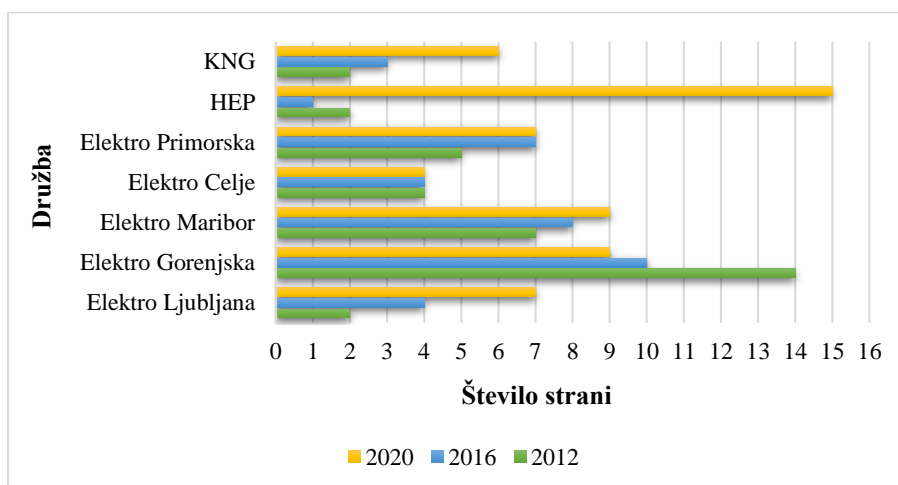
Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 – družba poda informacijo 1* - družba poda tudi vrednostno informacijo; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno informacijo.

Vir: lastno delo.

Informacije o zaposlenih se med družbami dosti razlikujejo. Pri merjenju informacij v tabeli 9 je prikazano, da slovenske družbe v primerjavi s tujima dvema, namenjajo več prostora tej temi, to pa potrdi tudi visok odstotek v analizi iz leta 2012 in 2016. Največjo razliko pri poročanju naredi hrvaška družba, ko v letu 2016 poroča samo o številu zaposlenih in ne poda nobenih drugih informacij v letu, v letu 2020 pa poroča zelo obsežno, ta sprememba se lepo vidi tudi pri merjenju obsega strani, kar sem predstavila v grafu na sliki 5, v nadaljevanju.

Čeprav skrb za zaposlene ni obvezna vsebina poslovnega poročila, lahko iz slike 5 vidimo, da prav vse družbe poročajo o tem. Navzgor izstopata predvsem Elektro Gorenjska v letu 2012 in HEP v letu 2020. Medtem ko imata Elektro Primorska in Elektro Celje skozi izbrana obdobja poročanja bolj konstanten obseg. HEP čez leta poročanja o tem zelo spreminja obseg strani, zakaj je tako, lahko vidimo v tabeli 9. Število strani se pri temi o zaposlenih med izbranimi leti in družbami dosti spreminja.

Slika 5: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o skrbi do zaposlenih

Vir: Lastno delo.

V poslovnih poročilih lahko zasledimo, da družbe pri poročanju o zaposlenih, informacije prikažejo z različnimi grafi, tabelami in pojasnili teh. Poleg konkretnih števil imajo pri izobrazbi, spolu, starosti in podobnih temah tudi izračune podatkov za lažjo predstavitev preračunano v odstotke, vse to pa podaljšuje obseg strani pri poročanju v poslovnem poročilu.

3.3.6 Skrb za okolje

Tako kot skrb za zaposlene tudi skrb za okolje postaja vse bolj pomembna tema. Glede na to, da je to del trajnostnega razvoja in bo kmalu sodilo k obvezni vsebini poslovnih poročil, temu družbe namenijo dosti poudarka, saj jim prinaša veliko prednost, kajti ljudje zaradi vse večje onesnaženosti zraka, hrupa v okolju in podobnih dejavnikov, postajajo z leti vedno bolj naklonjeni skrbi do okolja. Pomembna je predvsem okoljska politika, saj s tem bralci dobijo predstavitev o tem, kako družba že skrbi za okolje oziroma kaj bo še v tej smeri naredila.

Skrb do okolja se med družbami različno spreminja, nekatere družbe poročajo o vlaganjih in kazalnikih le opisno, nekatere pa zraven podajo tudi vrednostno, koliko bodo v to vložile. O okoljskih vlaganjih pa velikokrat tudi ne poročajo. V tabeli 10 je mogoče videti tudi, da družbe ne dajejo veliko poudarka na okoljska tveganja. Z leti družbe podajajo vedno več informacij o skrbi do okolja, saj ta tema postaja vse bolj pomembna.

Tuji družbi čez leta podajata več informacij o skrbi do okolja kot slovenske. Zato lahko trdim, da med družbami prihaja do razlik pri poročanju, med leti znotraj podjetij pa so bolj podobne. Skupno gledano pa družbe poročajo o približno 60 % vsebine znotraj skrbi do okolja.

Tabela 10: Poročanje družb o skrbi za okolje

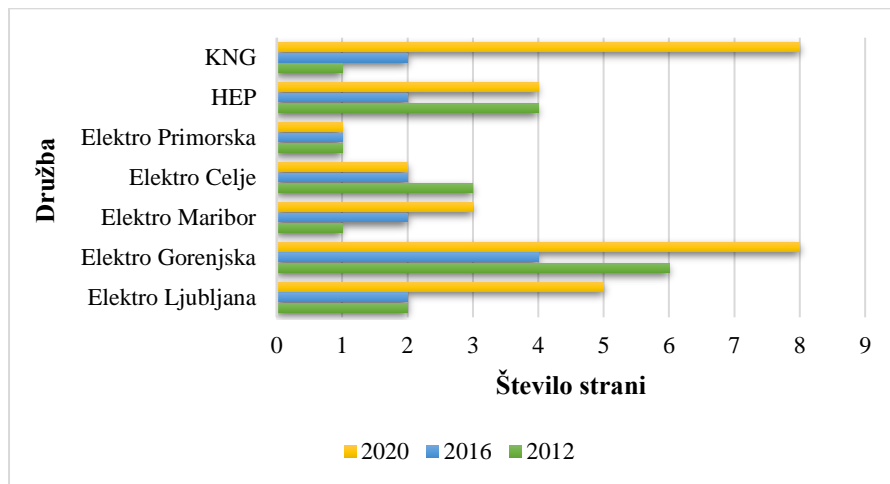
Leto 2012	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Okoljska politika	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Okoljski kazalniki	0	1	0	1	0	1	1	4	57
Okoljski programi	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Okoljska vlaganja	0	0	0	1*	0	1*	0	2	29
Okoljska tveganja	0	0	0	0	0	0	1	1	14
Skupaj točk (od 5)	2	3	2	4	2	4	4	21	60
Delež informacij (%)	40	60	40	80	40	80	80	60	60
Leto 2016	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Okoljska politika	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Okoljski kazalniki	0	1*	1*	1	0	0	1	4	57
Okoljski programi	1	1	0	0	1	0	0	3	43
Okoljska vlaganja	1*	1	0	0	0	1	1	4	57
Okoljska tveganja	0	1	0	0	0	0	1	2	29
Skupaj točk (od 5)	3	5	2	2	2	2	4	20	57
Delež informacij (%)	60	100	40	40	40	40	80	57	57
Leto 2020	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Okoljska politika	1	1	1	1	1	1	1	7	100
Okoljski kazalniki	0	1*	1*	1*	0	1*	1	5	71
Okoljski programi	1	0	0	0	1	1	1	4	57
Okoljska vlaganja	1*	0	0	0	0	1*	1	3	43
Okoljska tveganja	0	1	0	1	0	1	1	4	57
Skupaj točk (od 5)	3	3	2	3	2	5	5	23	66
Delež informacij (%)	60	60	40	60	40	100	100	66	66

Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 – družba poda informacijo 1* - družba poda tudi vrednostno informacijo; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno informacijo.

Vir: lastno delo.

Slika 6 prikazuje, da pri informacijah o skrbi za okolje izstopata KNG in Elektro Gorenjska v letu 2020, ko tej temi namenita celo 8 strani v poročilu. Najbolj konstantno in najmanj obširno poroča o tej temi Elektro Primorska, ki temu nameni le eno stran. Med družbami se ta obseg vsebine dosti razlikuje, med leti znotraj družb pa pri večini družb ne toliko, česar ne moremo enačiti med leti in družbami, saj na primer Elektro Primorska v letu 2020 poročanju o skrbi do okolja nameni eno stran, KNG in Elektro Gorenjska pa v istem letu temu namenita kar osem strani.

Slika 6: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o skrbi do okolja

Vir: lastno delo.

Tudi pri poročanju o skrbi do okolja lahko v poročilih družb najdemo različne grafe in tabele, ki dajo lažjo predstavbo pojasnjenemu besedilu. Glede na to, da tema postaja vse bolj pomembna, sem domnevala, da se bo obseg strani z leti povečeval. Iz grafa na sliki 6 vidimo, da se ta z leti pri večini družb povečuje, kar potrjujejo moja domnevo, z izjemo Elektra Celje, kjer se obseg strani, glede na prejšnje analizirano obdobje, zmanjša.

3.3.7 Družbena odgovornost

Prav tako kot skrb za zaposlene in okolje tudi družbena odgovornost postaja vse bolj pomembna tema uporabnikov letnega poročila in prinaša prednosti družbam. Analizirano vsebino sem predstavila v tabeli 11.

Pri družbeni odgovornosti, kjer sem pozornost namenila predvsem odnosom do javnosti in komuniciranju z njo, pa lahko vidimo, da so slovenske družbe z izjemo Elektro Primorske temu poročanju precej naklonjene. Zraven omenijo tudi sponzorstva in donacije, ki jih družbe namenijo. Razen Elektra Primorska, ki o tem sploh ne poroča, sta tudi HEP in KNG temu precej naklonjena, kar tudi potrjujejo podatki v tabeli 11.

Med družbami tako z izjemo Elektra Primorska ne prihaja do velikih razlik, tudi podane informacije med leti so znotraj družb bolj konstantne. Skupno povprečje podanih informacij pa z leti narašča. Iz leta 2012, kjer je 64 % skupno podane vsebine vidimo, da je v letu 2020 ta številka že dosti večja in sicer 79 %.

Tabela 11: Poročanje družb o družbeni odgovornosti

Leto 2012	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Lokalne skupnosti	1	1	0	1	0	1	0	4	57
Poslovnih partnerjev	0	1	0	1	0	1	1	4	57
Medijev	1	1	1	1	0	1	1	6	86
Uporabnikov	1	1	1	1	0	1	1	6	86
Sponzorstva	0	1	1	1	0	0	0	3	43
Donacije	0	1	1	1	0	1	0	4	57
Skupaj točk (od 6)	3	6	4	6	0	5	3	27	64
Delež informacij (%)	50	100	67	100	0	83	50	64	64
Leto 2016	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Lokalne skupnosti	0	1	1	1	0	0	0	3	43
Poslovnih partnerjev	0	1	1	1	0	1	1	5	71
Medijev	1	1	1	1	0	0	1	5	71
Uporabnikov	1	1	1	1	0	1	1	6	86
Sponzorstva	1	1	1	1	0	0	0	4	57
Donacije	1	1	1	1	0	0	0	4	57
Skupaj točk (od 6)	4	6	6	6	0	2	3	27	64
Delež informacij (%)	67	100	100	100	0	33	50	64	64
Leto 2020	El. Lj	El. Go	El. Mb	El. Ce	El. Prim	HEP	KNG	Skupaj točk (od 7)	Delež (%)*
Lokalne skupnosti	1	1	1	1	0	1	1	6	86
Poslovnih partnerjev	1	1	1	1	0	1	1	6	86
Medijev	1	1	1	1	0	0	1	5	71
Uporabnikov	1	1	1	1	0	1	1	6	86
Sponzorstva	1	1	1	1	0	0	1	5	71
Donacije	1	1	1	1	0	1	0	5	71
Skupaj točk (od 6)	6	6	6	6	0	4	5	33	79
Delež informacij (%)	100	100	100	100	0	67	83	79	79

Legenda: 0 - družba nima podane vsebine, 1 – družba poda informacijo; Delež (%)* - delež družb, ki ima podano določeno informacijo.

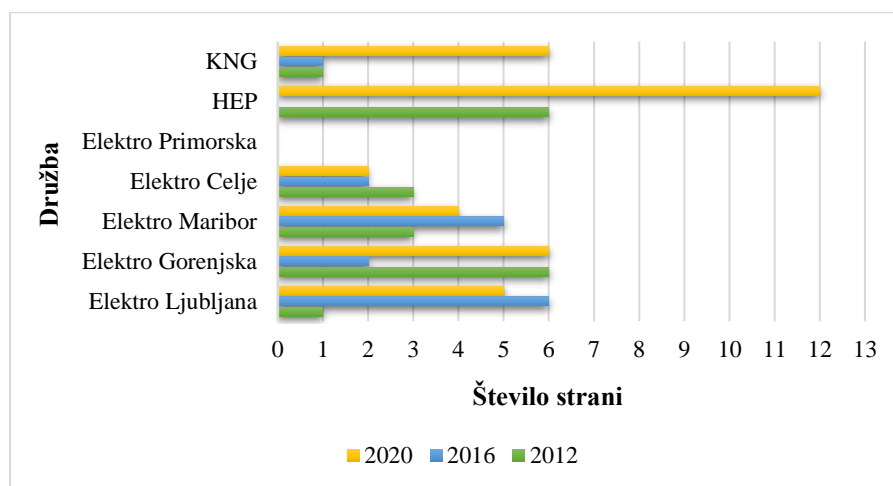
Vir: lastno delo.

Iz slike 7 je že na prvi pogled razvidno, da Elektro Primorska v nobenem letu ne poroča o dejavnih družbene odgovornosti, torej komuniciranju z javnostjo in podobno. Med družbami pri spreminjanju obsega strani najbolj izstopa HEP, ki v letu 2016 družbene odgovornosti sploh ne omenja, v letu 2020 pa družbeni odgovornosti nameni največ strani izmed vseh izbranih družb, in sicer dvanajst. Med ostalimi slovenskimi družbami vidimo

razliko pri obsegu strani še pri Elektru Ljubljana, in sicer v letu 2012 družbeni odgovornosti namenijo le eno stran, leta 2016 pa kar šest strani. Tudi pri ostalih slovenskih družbah se je obseg vsebine čez izbrano obdobje spreminjal, pri nekaterih bolj, pri nekaterih nekoliko manj, vendar ne toliko kot pri tujih dveh, kjer so spremembe ob pogledu na graf takoj opazne. Med družbami torej prihaja do razlik v obsegu poročanja, prav tako se ta spreminja tudi čez izbrana obdobja.

Kot pri poročanju o zaposlenih in okolju, bi tudi pri družbeni odgovornosti pričakovala spreminjanje obsega števila strani navzgor, vendar kot kaže slika 7, se ta pri nekaterih družbah, glede na preteklo obdobje, tudi zmanjša. Obseg strani se pri celotnem trajnostnem razvoju spreminja glede na podatke v tabelah 9, 10, 11 več informacij, ki jih družba poda, večji je obseg strani.

Slika 7: Obseg strani, ki vsebujejo informacije o družbeni odgovornosti

Vir: lastno delo.

S pomočjo analize vsebine poslovnih poročil, ki sem jo naredila, odgovorim na vprašanje, ali se je vsebina poslovnih poročil med leti in družbami spreminjala. Moje ugotovitve pa so naslednje:

- Vse izbrane družbe nimajo popolnoma enakega vrstnega reda vsebine, vendar imajo v kazalnih vsebino v večini z leti vedno bolj razčlenjeno, tako da je iskanje in primerjava med vsebino domačih in tujih družb dosti lažja, kot če v kazalnih ni podrobne vsebine.
- Splošna vsebina poslovnih poročil se med leti v povprečju ni dosti spreminjala čez vsa tri izbrana obdobja. V glavnem so družbe poročale o vseh točkah vsebine, vendar na različno obsežen in podroben način. V podrobnejši analizi izbrane vsebine pa je zaključek nekoliko drugačen, saj družbe znotraj poglavij poročajo manj podobno. Nekatere družbe poročajo samo opisno, druge pa zraven podajo tudi vrednostne informacije, kar je razvidno v tabelah od 5 do 11.

- Med družbami prihaja do nekoliko več razlik. Največjo razliko je možno opaziti v letu 2016, ko Elektro Gorenjska v celoti podaja vso izbrano vsebino, HEP pa poroča le o 50 % vsebine. Do takšne razlike prihaja, saj HEP poroča o večini vsebine, vendar to le omeni oziroma našteva, v nadaljevanju pa določene vsebine podrobneje ne predstavlja več oziroma je ne pojasnjuje.
- Med slovenskimi družbami pri tem izstopa Elektro Primorska, ki v vseh treh izbranih letih podaja manj kot 70 % vsebine, kar ocenjujem kot slab odstotek. Iz zgornjih tabel lahko razberemo, da problem nizkega odstotka nastaja pri poročanju o neobvezni vsebini. Ostale slovenske družbe in tudi tuji imajo večinoma dokaj velik odstotek poročanja, kar lahko pripišemo temu, da so vse države članice Evropske unije in imajo v osnovi podobno zakonodajo.

Na podlagi narejene analize obsega vsebine poslovnih poročil so moji zaključki na vprašanje, ali se je obseg vsebine poslovnih poročil spreminjal med slovenskimi in tujimi družbami čez izbrano obdobje, naslednji:

- Obseg vsebine se je čez leta različno spreminjal, bodisi se je ta skozi obdobja povečeval ali zmanjševal. Pri informacijah o skrbi do zaposlenih in okolja ter pri upravljanju s tveganji je ob pogledih na zgornje grafe videti, da se je obseg med leti in med družbi dosti spreminjal.
- Čez izbrana obdobja sta bila med družbami bolj konstantna grafa pri poročanju informacij pri analizi finančnega poslovanja, kjer se je obseg spreminjal, vendar ne veliko.
- Pri finančni analizi družbe čez izbrana obdobja ne poročajo popolnoma enako, saj slovenske družbe podajo še nekatere izračune kazalnikov, ki jih tuji dve ne, vendar je obseg še vedno dosti podoben zaradi prikazov različnih izkazov, grafov in tabel, kar ciljnim skupinam zagotavlja primerljivost informacij v času.
- Pri poročanju o trajnostnem razvoju predvsem pri skrbi do zaposlenih in do okolja lahko vidimo, da se čez leta pri večini izbranih družb obseg strani povečuje, na kar nakazuje to, da sta temi vedno bolj pomemben del poslovnega poročila.

3.4 Proučevana vsebina z največ poudarka

Dela analize vsebine poslovnih poročil, ki jim družbe namenijo največ poudarka, sem se lotila tako, da sem si pomagala z že nekaterimi zbranimi podatki iz zgornjih grafov, in sicer s številom strani. Zraven sem vključila teme neobvezne vsebine za boljšo primerjavo. Iz teh sem naredila povprečje vsake teme za izbrano leto, na koncu pa še povprečje vseh treh let. Objektivno gledano, daljši kot je obseg poročanja določene teme, več jim dajo družbe poudarka, to pa potrjuje tudi to, da je v teh poglavjih možno zaslediti prikaze grafov, tabel in slik, ter temu podana besedila, ki so ponekod pojasnjena tudi vrednostno. V delih, ki imajo krajši obseg, torej družbe predstavijo temo bolj strnjeno ali dele poglavja samo naštejejo.

V analizo sem vključila poglavja, ki jih najdemo v kazalih vsebine poslovnih poročil distribucijskih družb. V nadaljevanju je s pomočjo grafov predstavljeno, kateri vsebini

čez izbrana obdobja namenjajo največ poudarka. Grafi imajo na ordinatni osi obseg strani, na abscisi pa proučevano vsebino.

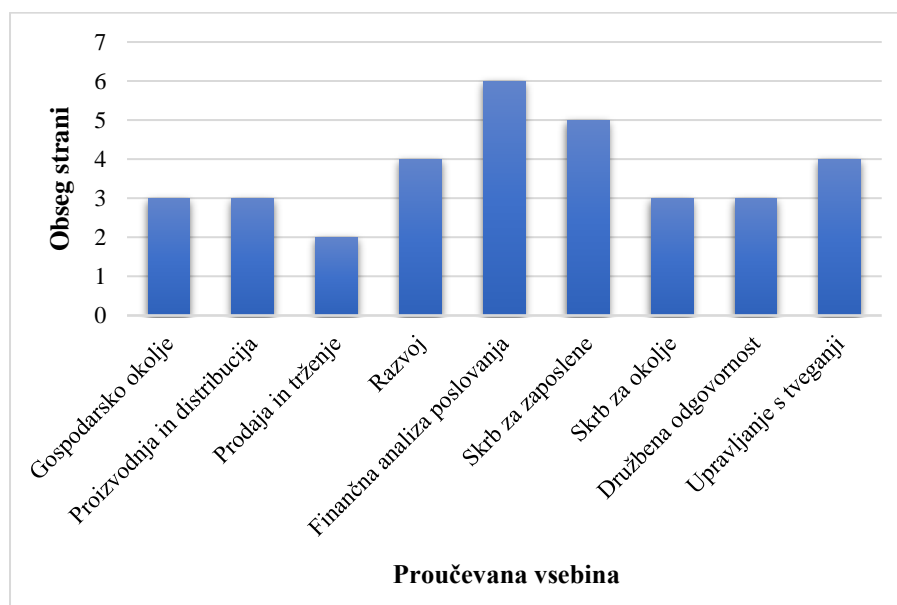
3.4.1 Vsebina z največ poudarka v letu 2012

Najprej sem naredila analizo vsebine z največ poudarka v letu 2012, tako, da sem iz zbranih podatkov prikazala povprečja za vsako temo v letu 2012, kar je prikazano v spodnjem grafu.

Iz slike 8 je razvidno, da družbe pri poročanju v letu 2012 v povprečju največ poudarka dajejo na poročanje o finančni analizi poslovanja. To poglavje je bilo v povprečju za dve strani daljše od drugega najdaljšega poglavja, in sicer skrbi za zaposlene. Da dajejo finančni analizi največ poudarka, je tudi smiselno, saj so v njej predstavljeni vsi kazalniki poslovanja družbe, hkrati pa je to tudi del obvezne vsebine poslovnega poročila po 70. členu. Dejstvo, da je tema bolj obsežne narave, je smiselno, saj je predstavljena z grafi, tabelami in izračuni ter besedilom, ki to pojasnjuje. Vse to potrjuje, da v izbranih družbah tej temi namenjajo veliko poudarka, saj je pomembna tako za notranje kot tudi zunanje ciljne uporabnike, predvsem delničarje.

Iz grafa na sliki 8 lahko razberemo tudi, da so ostale teme bolj enako poudarjene, saj je njihov obseg nekoliko manjši in bolj konstanten. Tudi pri ostalih poglavjih najdemo razne tabele, izračune, slike in grafe, a ne v vseh poročilih, kot je to značilno za poročanje o finančni analizi poslovanja.

Slika 8: Obseg strani po posameznih področjih 2012

Vir: lastno delo.

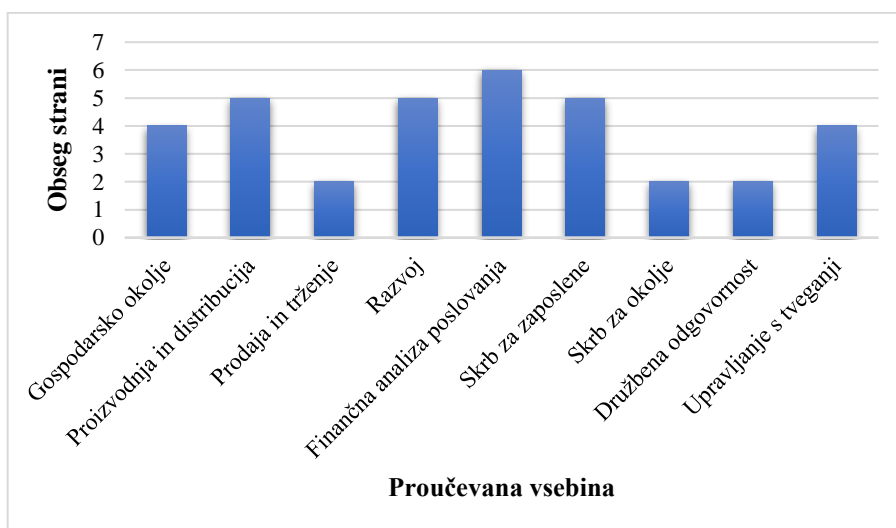
3.4.2 Vsebina z največ poudarka v letu 2016

Nadaljevala sem z analizo poudarka vsebine v letu 2016, kjer sem merila poudarek na enak način kot v prejšnjem obdobju, povprečja izbrane vsebine pa sem predstavila v grafu na sliki 9.

Slika 9 prikazuje, da so družbe, prav tako kot v letu 2012, največji poudarek namenjale poročanju o finančni analizi poslovanja, kar potrjuje dejstvo, da je tudi tukaj obseg strani največji. Nekoliko več poudarka glede na prejšnje obdobje namenijo proizvodnji in distribuciji ter razvoju te. Poudarek med temami, glede na leto 2012, ni tako konstanten, prav tako pa poudarek na finančni analizi ne izstopa tako od ostalih kot v prejšnjem analiziranem obdobju, ampak mu proizvodnja in distribucija, razvoj in skrb za zaposlene bistveno bolj sledijo. Tudi pri teh poglavjih je možno zaslediti poročanje z različnimi grafi in tabelami, kar posledično sklepam, da tudi tem poglavjem poslovodstvo namenja dosti poudarka, saj so pomembna za ciljne skupine uporabnikov.

Družbena odgovornost, skrb za okolje ter prodaja in trženje so v tem letu manj poudarjeni od ostalih poglavij, ki ne odstopajo toliko od finančne analize. Po pregledu teh delov vsebin v poslovnem poročilu sem ugotovila, da so omenjena poglavja predstavljena bolj na kratko, v glavnem pojasnjena z besedilom, brez dodatnih slik, ki bi ta obseg podaljševala. Obseg strani družbene odgovornosti in posledično tudi poudarek tej temi, pa precej zmanjša tudi poročanje v letnem poročilu Elektra Primorska, ki te teme ne vključuje.

Slika 9: Obseg strani po posameznih področjih 2016

Vir: lastno delo.

3.4.3 Vsebina z največ poudarka v letu 2020

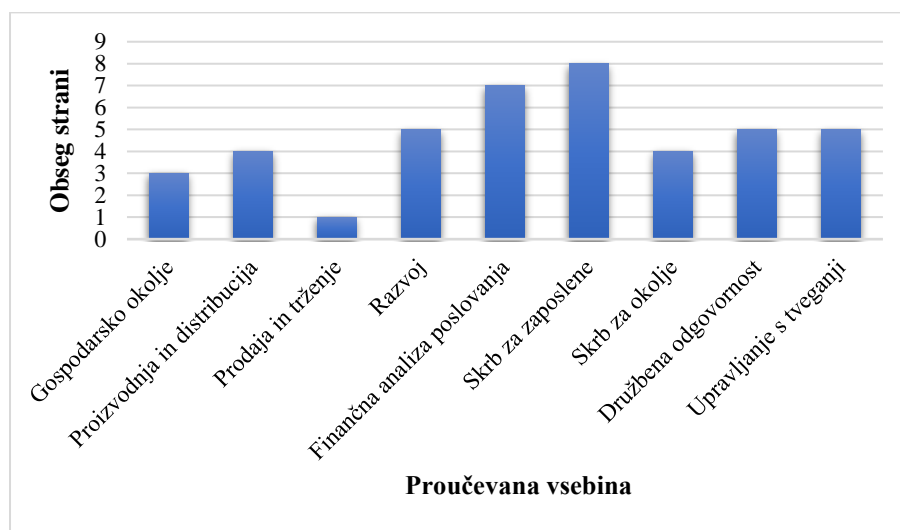
V zadnjem obdobju sem naredila še analizo poudarka vsebine za leto 2020. Tudi v tem letu sem poudarek merila na enak način kot prejšnji dve obdobji in z enakimi vsebinami, brez vključevanja najbolj aktualne teme koronavirusa, saj se je ta šele pojavil v tem letu in je zelo logično sklepati, da družbe tej temi še niso namenjale zelo veliko poudarka, kajti niso vedeli, kaj točno se bo v zvezi s tem v prihodnosti dogajalo. Zbrane podatke sem predstavila v spodnji sliki 10.

V tretjem izbranem letu 2020 pa se poudarek na vsebini spremeni, saj lahko vidimo na sliki 10, da ima povprečno največji obseg strani tema o zaposlenih, kar posledično pomeni, da tej temi namenijo tudi največ poudarka. Čeprav to ni obvezna vsebina poslovnega poročila, tako družbe kot tudi ciljne skupine letnih poročil vedno več poudarka namenjajo trajnostnemu razvoju, kamor sodi tudi skrb za zaposlene. V tem primeru lahko trdim, da zaposlenim namenjajo največ poudarka, tudi če ne gledam samo obsega strani, ampak sem to zasledila tudi med samim prebiranjem poslovnega poročila o zaposlenih.

Tudi v tem letu še vedno veliko poudarka namenijo finančni analizi poslovanja, in sicer nekaj več kot v letu 2016. Glede na prejšnje izbrano leto se poudarek poveča tudi pri skrbi do okolja in družbeni odgovornosti.

Iz slike 10 hitro opazimo tudi, da prodaji in trženju namenjajo zelo malo poudarka, če gledam na meritev, je to zgolj ena stran. Omenjena tema je edina, ki odstopa navzdol izmed vseh, kjer je dosti več poudarka. Še vedno družbe v glavnem poročajo o tem, vendar informacije o trženju in komuniciranju z odjemalci bolj naštevajo, pojasnjevanju pa ne namenjajo toliko poudarka, zato je posledično tudi manjši obseg.

Slika 10: Obseg strani po posameznih področjih 2020

Vir: lastno delo.

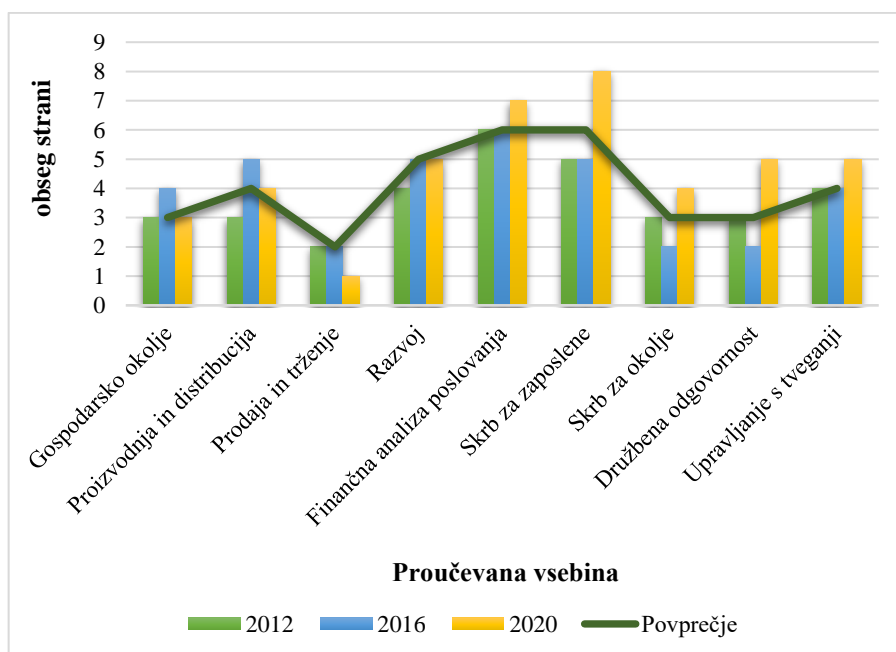
Ostale proučevane vsebine med izbranimi družbami v letu 2020 so v povprečju dokaj konstantne, glede na prejšnje obdobje se malo spreminjajo, vendar ne dosti. Torej v letu 2020 družbe namenjajo tudi ostalim temam dosti poudarka, vendar še vedno največ skrbi za zaposlene in finančni analizi.

Na sliki 11 je prikazan povzetek sprememb grafov zadnjih treh slik. Za lažjo predstavo graf prikazuje, kako se je poudarek na proučevano vsebino spreminjal v treh izbranih letih. Stolpci so različno obarvani, glede na vsako leto, na grafu pa je s temno zeleno linijo prikazano tudi, kako se letna raven poudarka spreminja, glede na povprečje vsebine v izbranem triletnem obdobju.

V povprečju treh izbranih let, glede na obseg strani, zaključujem, da je finančna analiza tema, ki ji namenjajo največ poudarka, kar tudi prikazuje zelena črta v grafu na sliki 11. To potrjuje tudi način podajanja informacij v poročilih. Sledi skrb za zaposlene, kar je pričakovano zaradi vse več zanimanja med ciljnim skupinami. Skozi povprečje treh let najmanj poudarka namenjajo prodaji in trženju, kar je za to panogo tudi smiselno, saj to ni dejavnost, ki je potrebna nenehnega trženja, kajti ta je za odjemalce nujno potrebna in so se zanj prisiljeni odločiti.

Iz slike 11 je razvidno, da se je poudarek najbolj zmanjševal pri poročanju o prodaji in trženju, ki se je konstantno nižalo skozi izbrano obdobje. Bolj konstanten poudarek čez leta pa je bil pri upravljanju s tveganji, proizvodnji in distribuciji, razvoju ter poročanju o gospodarskem okolju.

Slika 11: Primerjava obsega strani po posameznih področjih za tri izbrana leta

Vir: lastno delo.

S to analizo sem prišla do odgovora na vprašanje, kateremu delu vsebine poslovnih poročil v izbranih družbah namenjajo največ poudarka. Moje ugotovitve v tem delu so naslednje:

- Skozi vsa tri izbrana leta največ poudarka namenijo poročanju o finančni analizi poslovanja. Kot sem že omenila, je to smiselno, saj predstavlja obvezno vsebino poslovnega poročila in je osrednja tema, kjer so števila in pojasnila poslovanja družbe predstavljena z različnimi orodji.
- Čez leta so vse več poudarka namenjali skrbi za zaposlene, tudi pri družbeni odgovornosti in skrbi do okolja se ta poudarek povečuje.
- Med vsemi izbranimi temami najmanj poudarka čez triletno izbrano obdobje družbe namenjajo poročanju o prodaji in trženju.
- Med izbranimi temami prihaja do razlik, v družbah pa v povprečju največ poudarka namenjajo obveznim vsebinam poslovnega poročila in vsebinam trajnostnega razvoja, najmanj pa neobvezni vsebini.

SKLEP

Gospodarske družbe na koncu vsakega poslovnega leta, ki ni nujno enako koledarskemu, v skladu z ZGD-1 pripravijo letno poročilo, ki mora biti javno dostopno vsem ciljnim uporabnikom. V zakonu je določena obvezna vsebina, ki jo mora letno poročilo zajemati. Informacije v poročilu morajo biti podane na razumljiv, primerljiv, bistven in zanesljiv način.

Letno poročilo je eden najpomembnejših dokumentov družbe, s katerim gospodarske družbe predstavijo svoje poslovanje delničarjem in drugim ciljnim uporabnikom. Letno poročilo sestavljata poslovno in računovodsko poročilo. Za razliko od računovodskega poročila, ki ima natančno določeno vsebino in obliko, poslovno poročilo, razen delov obvezne vsebine, druga z zakonom nima določeno.

V poslovnem poročilu tako družbe poleg poročanja vsebine, po 70. členu ZGD-1, poročajo tudi o neobvezni vsebini, ki jo določijo same, glede na pomembnost in primernost panoge, v kateri poslujejo. Večji del vsebin običajno predstavlja neobvezna vsebina oziroma prostovoljna razkritja. Poslovodstvo se samo odloči, katere informacije bodo podali in na kakšen način so te predstavljene. Posledično med vsebino poslovnih poročil prihaja do razlik pri poročanju, vendar družbe znotraj iste panoge podajajo dosti podobne informacije. Za ta razkritja se poslovodstvo odloči, saj s tem ciljnim skupinam še bolj približajo in predstavijo poslovanje družbe, s samo obvezno vsebino pa bi bilo poročilo precej pomanjkljivo, monotono in nezanimivo za različne skupine bralcev.

Analiziranim družbam je skupno, da so predstavnice iste panoge, in sicer distribucije električne energije, vendar prihajajo iz treh različnih držav članic Evropske unije. Vsaka država ima pri poročanju svoja pravila, še vedno pa jim je v ozadju skupna evropska

zakonodaja, kar pomeni, da pri vsebini poročil do razlik še vedno prihaja, vendar te niso tako velike. Večje razlike pa se pojavijo pri obsegu poročanja o določeni vsebini.

Na podlagi narejene analize ugotavljam, da družbe vsebinsko poročajo dosti podobno, več razlik pa nastaja pri obsegu poročanja. Prav v vseh poslovnih poročilih je bilo možno zaslediti načrte za prihodnost in finančno analizo poslovanja, torej eno temo, ki predstavljata obvezno vsebino in eno iz neobvezne vsebine. Z izjemo poročanja o obstoju podružnic, ki je obvezna vsebina poslovnega poročila, vendar o tem oziroma to omenjajo na splošno družbe redko, so bile ostale teme precej dobro pokrite s strani domačih in tujih družb. Pri vsebini tako nekoliko več informacij podajajo slovenske družbe, vendar te razlike med izbranimi družbami v izbranem obdobju niso tako velike.

Ugotavljam, da so med slovenskimi in tujimi družbami največje razlike pri obsegu poročanja o proizvodnji in distribuciji, ki je specifična tema za to panogo, in sicer slovenske družbe tej namenjajo več poudarka kot tuji dve. Povprečno pa se obseg pri vseh družbah najbolj zmanjšuje pri poročanju o prodaji in trženju. Tudi pri obsegu ostalih poglavij, ki sem jih analizirala, prihaja do razlik, vendar so te nekoliko manjše. Primerjava obsega je pokazala, da med slovenskimi in tujimi družbami med izbranimi obdobji prihaja do razlik.

Družbe se morajo zavedati, da je dobro pripravljeno letno poročilo pomembno, saj z njim celovito predstavijo poslovne rezultate in načrte za prihodnost. Pomembno je tudi, da je v poslovnem poročilu zajeta vsa obvezna vsebina, kjer so na enem mestu informacije o tveganjih in finančno stanje družbe. Glede na to, da je vsebina precej podobna med družbami iste panoge, bi morda z določili obvezne strukture prihajalo tudi do manjših razlik pri obsegu. Tako bi poslovna poročila uporabnikom dala lažjo predstavo poslovanja in pripomogla k lažjemu sprejemanju odločitev.

LITERATURA IN VIRI

1. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. (brez datuma). *Javna objava letnih poročil*. Pridobljeno 25. novembra 2021 iz <https://www.ajpes.si/jolp/druzba.asp?maticna=5227992000>
2. Bajuk Mušič, A (2017). Letno poročilo za organizacije, ki računovodijo po SRS. *Revija za računovodstvo in finance IKS*, 44(3), 18–23.
3. Bajuk Mušič, A. (2020) Vpliv epidemije novega koronavirusa na razkritja dogodkov po datumu bilance stanja. *Digitalna revija za računovodstvo in finance IKS*. Pridobljeno 8. januarja 2022 iz <https://www.revijaiks.si/2020/COVID-19/Racunovodstvo/clanek/5605596/vpliv-epidemije-novega-koronavirusa-na-razkritja-dogodkov-po-datumu-bilance-stanja>
4. Dolenc, P. & Stubelj, I. (2010). *Poslovne finance s praktičnimi primeri*. Ljubljana: Samozaložba Dolenc Primož.

5. Elektro Celje, d.d. (2012), *Elektro Celje Letno poročilo 2012*. Celje: Elektro Celje, d.d.
6. Elektro Celje, d.d. (2016), *Elektro Celje Letno poročilo 2016*. Celje: Elektro Celje, d.d.
7. Elektro Celje, d.d. (2020), *Elektro Celje Letno poročilo 2020*. Celje: Elektro Celje, d.d.
8. Elektro Gorenjska, d.d. (2012), *Elektro Gorenjska Letno poročilo 2012*. Kranj: Elektro Gorenjska, d.d.
9. Elektro Gorenjska, d.d. (2016), *Elektro Gorenjska Letno poročilo 2016*. Kranj: Elektro Gorenjska, d.d.
10. Elektro Gorenjska, d.d. (2020), *Elektro Gorenjska Letno poročilo 2020*. Kranj: Elektro Gorenjska, d.d.
11. Elektro Ljubljana, d.d. (2012), *Elektro Ljubljana Letno poročilo 2012*. Ljubljana: Elektro Ljubljana, d.d.
12. Elektro Ljubljana, d.d. (2016), *Elektro Ljubljana Letno poročilo 2016*. Ljubljana: Elektro Ljubljana, d.d.
13. Elektro Ljubljana, d.d. (2020), *Elektro Ljubljana Letno poročilo 2020*. Ljubljana: Elektro Ljubljana, d.d.
14. Elektro Maribor, d.d. (2012), *Elektro Maribor Letno poročilo 2012*. Maribor: Elektro Maribor, d.d.
15. Elektro Maribor, d.d. (2016), *Elektro Maribor Letno poročilo 2016*. Maribor: Elektro Maribor, d.d.
16. Elektro Maribor, d.d. (2020), *Elektro Maribor Letno poročilo 2020*. Maribor: Elektro Maribor, d.d.
17. Elektro Primorska, d.d. (2012), *Elektro Primorska Letno poročilo 2012*. Nova Gorica: Elektro Primorska, d.d.
18. Elektro Primorska, d.d. (2016), *Elektro Primorska Letno poročilo 2016*. Nova Gorica: Elektro Primorska, d.d.
19. Elektro Primorska, d.d. (2020), *Elektro Primorska Letno poročilo 2020*. Nova Gorica: Elektro Primorska, d.d.
20. Ekvilib inštitut. (brez datuma). *Trajnostno oz. nefinančno poročanje*. Pridobljeno 14. marca iz <https://www.ekvilib.org/sl/druzbeno-odgovornost-druzib/trajnostno-porocanje-po-smernicah-gri-global-reporting-iniciative/>
21. Glautier, M. W. E. & Underdown B. (1997). *Accounting Theory and Practice*. (6. izd.). London: Pitman.
22. Global Reporting Initiative. (brez datuma). *The Global standards for sustainability reporting*. Pridobljeno 14. marca 2022 iz <https://www.globalreporting.org/standards/>
23. HEP, d.d (2012). *Godišnje izvješće 2012*. Pridobljeno 15. marca 2022 iz https://www.hep.hr/UserDocsImages//dokumenti/Godisnje_izvjesce//2012godisnje.pdf

24. HEP, d.d. (2016). *Godišnje izvešće 2016*. Pridobljeno 15. marca 2022 iz https://www.hep.hr/UserDocsImages//dokumenti/Godisnje_izvjesce//2016godisnje.pdf
25. HEP, d.d. (2020). *Izvešće o poslovanju i održivosti HEP grupe 2020*. Pridobljeno 15. marca 2022 iz https://www.hep.hr/UserDocsImages//dokumenti/Izvjesce%20o%20odrzivosti//HEP_izvjesce_poslovanje_odrzivost_2020.pdf
26. Holmes, G., Sugden, A. & Gee, P. (2005). *Interpretacija poslovnih poročil in računovodskih izkazov*. Ljubljana: GV Založba.
27. Horvat, T. (2000a). Priprava letnega poročila. *IKS*, (12), 77–109
28. Horvat, T. (2000b). *Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami družbe*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
29. Horvat, T. (2002). Sestavitev letnega poročila za leto 2001 in novosti v njem. *Revizor*, (3), 7–34.
30. Horvat, T. (2003a). Prostovoljna razkritja v letnem poročilu in njihova povezava z obveznimi razkritji. *Revizor*, (2), 61–92.
31. Horvat, T. (2003b). Priprava razkritij v letnem poročilu gospodarske družbe. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
32. Horvat, T. (2005). Analiza poslovanja v letnem poročilu kot podlaga za ugotavljanje gospodarnosti podjetja. *Revizor*, 16(3–4), 28–48.
33. Hrast, A. (brez datuma). Zakaj biti družbeno odgovorna organizacija?. *Revija HRM*. Pridobljeno 20. januarja iz <https://www.hrm-revija.si/zakaj-biti-druzbeno-odgovorna-organizacija>
34. Iglčičar, A., Hočevnar, M. & Zaman Groff, M. (2013). *Uvod v računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
35. Inštitut za razvoj družbene odgovornosti. (brez datuma). *O družbeni odgovornosti*. Pridobljeno 15. januarja 2022 iz <https://www.irdo.si/o-druzbeni-odgovornosti/>
36. International Organization for Standardization. (2011, november). *ISO 26000:2010 Guidance on social responsibility*. Pridobljeno 12. marca 2022 iz <https://www.iso.org/standard/42546.html>
37. International Organization for Standardization. (2015, september). *ISO 14001:2015 Environmental management systems – Requirements with guidance for use*. Pridobljeno 12. marca 2022 iz <https://www.iso.org/standard/60857.html>
38. Jones, K., Alabaster, T. & Walton, J. (1998). Virtual Environments for Environmental Reporting. *Greener Management International*, 21, 121–137.
39. Kavčič, S. (2011). *Računovodstvo za odločanje* (2. izd.). Celje: Fakulteta za komercialne poslovne vede.
40. Kelag (2012). *The Kelag Group Annual report 2012*. Pridobljeno 15. marca 2022 iz https://www.kelag.at/files/pageflip/gb_2012/index.html#p=1
41. Kelag (2016). *The Kelag Group Annual report 2016*. Pridobljeno 15. marca 2022 iz https://www.kelag.at/files/Publikationen/Annual_Reports/2016/index.html#p=1

42. Kelag (2020). *The Kelag Group Annual report 2020*. Pridobljeno 15. marca 2022 iz https://www.kelag.at/files/Publikationen/Annual_Reports/Annual_Report_2020/index.html
43. Kocbek, M. (2003). Letno poročilo, bilance in računovodski izkazi gospodarskih družb: temeljne bilančnopravne opredelitve. *Družba in delo*, (2), 237–273.
44. Kunšek, M. (2019, 9. januar). *Letno poročilo je ogledalo podjetja*. Pridobljeno 28. decembra 2021 iz <https://www.findinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/234410>
45. Kunšek, M. (2021, 29. december). *Trajnostno poročanje – kmalu obvezni element letnega poročila*. Pridobljeno 30. junija 2022 iz <https://www.findinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/290415>
46. Lozej, M., Fekonja, B., Lončner, M., & Jagodič, B. (2006). *Letno poročilo v komunalnih podjetjih*. Ljubljana: LM Veritas.
47. Modic, B. (2022, 6. januar). Trajnostno poročanje kmalu obvezno za širši nabor podjetij. *Svet kapitala*. Pridobljeno 30. junija 2022 iz <https://svetkapitala.delo.si/b2b/trajnostno-ozroma-nefinancno-porocanje-kaj-je-in-kdo-je-obvezan/>
48. Mohor, M. (2018, 8. februar). Zavod mladi podjetnik. *Zakaj je letno poročilo pomemben odraz vašega podjetja?* Pridobljeno 28. decembra 2021 iz <https://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/zakaj-je-letno-porocilo-pomemben-odraz-vasega-podjetja>
49. Mörec, B. (2021, maj). Tax-Fin-Lex. *Poslovno poročilo – kakšno je in kakšno naj bi bilo*. Pridobljeno 21. maja 2022 iz <https://www.tax-fin-lex.si/Dokument/Podrobnosti?rootEntityId=5a827bae-3dfa-4906-819c-32820b2ceee7>
50. Novak, A. (2007). Glavne značilnosti računovodskega poročanja na podlagi MSRP. *Management*, 2(4), 345–361.
51. Odar, M. (2013). Splošno o letnem poročilu. *Revija za računovodstvo in finance IKS*, 40(1), 17–27.
52. Odar, M. (2014). Splošno o letnem poročilu. *IKS*, 1, 18–27.
53. Pustotnik, N. (2016). Neračunovodske informacije z vidika trajnostnega razvoja družbe. Zbornik referatov 3. konference o analizi poslovanja. *Poslovno računovodstvo*, 9(2), 46–68.
54. Ramič, S. (2012). Družbeno odgovorno poslovanje. *Zbornik 9. festivala raziskovanja ekonomije in managementa*, 437–443.
55. Slovenski inštitut za revizijo. (2016). *Slovenski računovodski standardi (2016)*. Pridobljeno 15. februarja 2022 iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1533/srs-2016-www.pdf>
56. Slovenski inštitut za standardizacijo. (2010). *Napotki za družbeno odgovornost*. Ljubljana: Slovenski inštitut za standardizacijo.
57. Van der Lann, s. (2009). The Role of Theory in Explaining Motivation for Corporate Social Disclosures: Voluntary Disclosures vs »Solicited« Disclosures. *Australian Accounting, Business and Finance Journal*, 3(4), 13–29.

58. Vežjak, B. (1998). *Razkritja računovodskih informacij v letnih poročilih, posebej o ravnanju z okoljem*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
59. Vežjak, B. (2009). Ocenjevanje tveganj. *IKS*, 36(6), 7–11.
60. Vežjak, B. (2010). Poslovno poročilo 2009. *IKS*, (4), 120–132.
61. Vežjak, B. (2013). Opomnik za sestavitev letnega poročila za leto 2012. *IKS*, 3, 55–57.
62. Kocbek, M. & Prelič, S. (2005). *Zakon o gospodarskih družbah z uvodnimi pojasnili*. Ljubljana; GV Založba